

SHIB-A-VISA

Nr.4

2008

Årgang 11

Endelig på toppen...

STYRET:**Leder Solvor Nærland**

Tlf 55 31 37 84 Mob 481 18 971

e-post: solvor@shibaliv.com

Nestleder Inger Merete Ingebrigtsen

Mob 915 24 838

e-post: inger@oppdal.com

Sekretær Lisbeth Høyem

Klubbens adresse:

Leiraplassen 6, 7710 Sparbu

Mob 917 16 284

e-post: lisbeth@akinuba.no

Kasserer Terje Håheim

Mob 918 25 497

e-post: terje.haheim@bouvnet.no

Styremedlem Torstein Gleditsch

Mob 958 06 490

e-post: torstein@gleditsch.net

Styremedlem Torbjørn Ellingsen

Mob 994 70 727

Styremedlem Gro Mandt

Tlf 55 95 12 41 Mob 958 33 427

e-post: gro.mandt@bm.uib.no

Varamedlemmer**Lone Fillipsen**

e-post: hfillips@online.no

Tonje Bøe

e-post: thbshetlands@hotmail.com

Eirik Knudsen

e-post: eirik@shibatroll.com

KONTAKTPERSONER:**Sørlandet Bente K. Pedersen**

Tlf 37 04 15 34 Mob 993 85 748

e-post: habagou@tele2.no

Østlandet og utstilling**Laila Nagel**

Tlf 33 05 88 83 Mob 916 68 579

e-post: l-nagel@online.no

Vestlandet Christen Lang

Tlf 55 95 17 01 Mob 909 81 295

e-post: chr-lan@online.no

Midt-Norge og lydighet**Sissel Skjelbred**

Tlf 74 14 32 69 Mob 975 67 022

e-post: k-svends@online.no

Nord-Norge Lone Fillipsen

Tlf 77 68 05 97 Mob 995 94 074

e-post: hfillips@online.no

Agility Lise Komisrud

Tlf 63 96 99 78 Mob 916 87 047

e-post: lisekom@online.no

Bruks Halvor Størmer

Mob 913 29 027

e-post: halvord.stormer@nfk.no

Valpeformidler**Ingrid Hofflund-Nystad**

Mob 474 15 152

valpeformidler@gmail.com

<p>FORSIDEBILDET   "Topp shiba"   Foto Vivi Nyberg</p>
<p>BAKSIDEN   "Godisnisse"   Foto Laila Nagel</p>
<p>UTGIVELSESPLAN   Nr. 1 Mars (Manusfrist 15/2)   Nr. 2 Juni (Manusfrist 15/5)   Nr. 3 September (Manusfrist 15/8)   Nr. 4 Desember (Manusfrist 15/11)</p>
<p>ANNONSEPRISER   Helseide i enkeltnummer 100,-   Helseide helårsannonse 300,-   Halvside i enkeltnummer 75,-   Halvside helårsannonse 250,-</p>
<p>MEDLEMSKAP   Kontakt kasserer for priser og fremgangsmåte.</p>
<p>STOFF TIL SHIB-A-VISA   sendes Lisbeth Høyem,   Leiraplassen 6, 7710 Sparbu   E-post lisbeth@akinuba.no   Bilder ønskes i jpg og min 300dpi   Redaktøren forbeholder seg retten til å bruke, redigere og forkorte innsendt materiale.</p>
<p>SORT-HVIT OG FINE FARGER   Shib-a-visa utgis i sort-hvit, men legges ut i farger på www.norskshibaklubb.net!</p>
<p>KLUBBEN PÅ NETT: www.norskshibaklubb.net</p>
<p>KLUBBENS KONTO: 0540.11.87369</p>
<p>HUSK Å MELDE FRA HVIS DU FLYTTER!</p>

INNHold:	
Styret	2
Innhold	3
Lederens side	4
Redaktørens side	5
KJØP SHIBAKALENDER!	6
Norsk shibaregister	7
Referat fra styremøter	9
Når villdyret våkner	12
Nyttårsraketter og angst hos hund	15
Vedtak fra NKK om "kjent HD"	18
Nippo Grand National	21
Atferd	27
Jule – og Nyttårstida for Pus og Passopp	31
Hunder som er oppmerksomhetssøkende	32
Utstillingsresultater	37
I eventyret	41
Hundemat er noe dritt	44
Japanspesialen 2009	48
Årets utstillingsshiba	49
Japanske inntrykk	52
Valpeformidler	54
Valpekassa	55

Det er knapt til å tro at et nytt år snart er over. Før det er helt slutt, har de heldige av oss en herlig juleferie å se fram til. På julaften har min venninne og jeg laget oss en tradisjon der vi går midnattstur i byfjellene. På veien møter vi julegjester på vei hjem med gavene sine. Men når de er passert, møter vi ingen. Hundene kan derfor fritt løpe løs ennå mer enn vanlig. Slik blir julaften en spesielt minnerik feststund også for dem. Er det snø, er det fullkomment.

Men deretter nærmer nyttårsaften seg. Jeg har ikke fått med meg om regjeringens forslag om å forby nyttårsraketter (unntatt bakkeraketter) er blitt vedtatt? Uansett regner jeg med at vi også i år blir utsatt for disse plutselige rakettenes i dagevis rundt nyttårshelgen. Vi får ta vare på våre shibaer og andre dyr så godt vi kan. Prøv å forebygge at flere hunder blir skremt. Fælt at årsskiftene skjer på en måte som fører til så mye frykt, der det å "komme gjennom det" blir det sentrale for stadig flere.

Mange har utført store oppgaver for Shibaklubben i året som har gått. Jeg vil få takke dere alle.

Flere nye shibaer har kommet til verden i løpet av dette året. Lykke til i verden for dem. Noen har mistet sin kjære venn. Skaff dere en rolig stund til å minnes dem. Tenn et lys.

Jeg vil få ønske alle sammen en god jul og et godt nytt år.

Solvor

Redaktøren har ordet

Jeg regner med at flere er midt i julestria, slik som jeg. Hos oss blir det intensiv rydding og vasking, for vi har pusset opp bad og vaskerom. Med tilhørende støv og sagflis over ALT. Men nå er alt tipp topp, og det er akkurat 14 dager igjen til jul. Så når siste puss er lagt på Shib-a-visa, skal det bli jul...

Hundene har vært veldig tålmodige, og de som har hatt anledning, har trampet i hælene på Geir mens han har jobbet. Vi har oppdaget skjulte talenter i et par av hundene; Zumi er en effektiv støvsuger og Rai er en riktig handy-man.

For utstillingsinteresserte var årets norske høydepunkt Vinnerutstillingen på Hamar, og jeg var veldig fornøyd med resultatene. 3 hunder, alle med CK og plassert som; NV-08 (Akita Eikou), 2BTK (Shiba Makka) og 1UKK (Shiba Saku). I tillegg fikk flere av Makkas barnebarn gode kritikker og CK. Dommeren var veldig behagelig, og etter bedømmelsen ville han ha Makka inn i ringen for å ta bilder. Så selv om det ble en ufrivillig stopp på fjellet på tur hjem, var det alt i alt en super helg. Nå skal vi bare hjem å trene vesle "speedy gonzales" som i følge handleren går hun like fort i alle retninger, til og med bakover.

Det nye året vil bringe med seg nye utfordringer, som jeg sikkert vil komme tilbake til i senere nummer.

**I mens kan jeg bare ønske alle
GOD JUL OG GODT NYTT ÅR!
Og håper at det utvises fornuft og
hensyn når store bakkebatterier
skal fyres opp på nyttårsaftnen.**

Lisbeth

NYT VAKRE BILDER I HELE 2009!

Shibakalender 2009

www.norskshibaklubb.net
www.shibaliv.com/shibaregister

Kalenderen inneholder
praktfulle bilder av shiba
i ulike aktiviteter.
Den har plass til små notater
for hver dag.

Kalenderen koster 200,-
inkl porto

Effekter bestilles fra:

Terje Håheim

terje.haheim@bouvet.no
918 25 497

SALG på tekstiler:

Fleece-jakker i damemodell

Fleecejakkene er sorte koster (kr: 350,-)

Nå kr 250,- Dame med innsving: str L og XL

Genser i unisex

Genseren er beige og koster (kr: 300,-)

Nå kr 200,- Den finnes i str S

T-skjorte

finnes i både Hvit og Grå og koster (kr: 100,-)

Nå kr 25,- Hvit str: L, XL og XXL Grå str: L

Nytt parti er bestilt av

termokopper og frostede kopper,
se bilder og priser i forrige nummer.

Noe Shibastrikk på lager!

Kontakt Ingrid for mer info.

Se bilder og mer info på

www.norskshibaklubb.net

Utviklingen mot 625 hunder i Norsk Shibaregister

av Solvor Nærland

Lina Örebro i Sverige skal ha mye av æren for at vi i dag har et Norsk Shibaregister. Hun hadde opprettet og ajourførte et Svensk Shibaregister med bilder av hver hund, som jeg var storforbruker av. Jeg ønsket veldig at vi fikk en tilsvarende oversikt over våre norske shibaer.

Selv kunne jeg da ikke lage nettsider. Jeg la i stedet fram idéen for det daværende styret i Norsk Shibaklubb, og visste at det der fantes solid datakyndige personer. De hadde sans for forslaget, men kanskje tente de ikke nok til at noen ville påta seg den store arbeidsmengden det ville medføre. I allefall skjedd det ingenting.

Jeg ble utålmodig, og lærte meg etterhvert å lage enkle hjemmesider ved å gå på kurs. Det ble deretter en god del prøving og feiling, men i begynnelsen av 2005 var jeg klar. Jeg ønsket å samarbeide med NSK, og fikk fra styret tilslutning til mine forslag om innhold.

Grovt sett ble innholdet i Norsk Shibaregister nokså likt innholdet i forbildet, Svensk Shibaregister. Men for at det skulle bli et godt redskap for oppdretterne, ble det prioritert å ha med hundenes stamtavler (Riktignok fantes stamtavlene på DogWeb, men ikke med bilder ved siden av). Og siden vi ofte bare husker hundenes kallenavn, ville jeg også ha en egen menyknapp der hundene kunne finnes ved sine kallenavn.

Opgaven ble formidabel! Ennå større enn jeg hadde trodd. Jeg tar ikke for hardt i når jeg sier at sommerferien 2005 for meg bestod i å skrive stamtavler og bearbeide bilder til nett. Fritiden min fortsatte å gå med til dette i ett par år til. Men resultatet ble iallefall at shibaregisteret vokste raskt. Det er neppe mulig å gå i gang med et så omfattende arbeid uten å ha en lidenskap for oppgaven. Det har vært gøy å bruke fritiden til dette, men i en lengre periode ble det mindre tid til ikke-hunderelaterte og sosiale møter enn ønskelig. Jeg kunne selvsagt – og burde kanskje - brukt lenger tid på å bygge opp registeret. Men jeg jobber best på "flyt".

Da arbeidsmengden hadde roet seg, gikk jeg i gang med å legge bilder inn på navn i stamtavlene. Jeg synes selv at det er artig å gå tilbake, se hvordan bestemødre og oldefedre til mine egne hunder seg ut. Jeg synes til og med at det er interessant å se om *andres* shibaer ligner sine bestefedre og oldeforeldre! Hvis bestemora selv er med i registeret, lenkes man over på henne. Og dermed er det mulig å finne bilder ennå lenger tilbake i slekten ved å gå inn i hennes stamtavle.

Når dette skrives (7. desember 2008), omfattes Norsk Shibaregister av 625 shibaer, de aller fleste med bilder. Av disse er en del eksportert til andre land. Og noen er døde. Fortsatt mangler et større antall norske shibaer i Norsk Shibaregister (Jeg etterlyser disse!). Så tallet 625 sier ingenting om hvor mange shibaer vi har i Norge i dag.

Vær oppmerksom på at det også er ønskelig å få med shibaer som nå er døde og shibaer som er uregistrerte fordi f.eks. bitt eller farge ikke er korrekt. Også disse skal huskes med stolthet som del av shibarasen i Norge, og kompletterer bildet av det norske oppdrettet av rasen. Importerte hunder skal selvsagt også med.

For å sikre at alle nye shibaer blir med i Norsk Shibaregister, er det ønskelig at dere som er oppdrettere selv sender meg info og bilder av alle valpene i kullet. Og at valpekjøperne blir bedt om å følge opp ved å sende nyere bilder av sin hund etterhvert. Hvis oppdretter ikke har gjort det, ber jeg eierne om selv å sørge for at hundene kommer med i Norsk Shibaregister. Skulle det være en eier som ikke ønsker å ha med navnet sitt, respekterer jeg det. Jeg håper likevel at hunden kan være med, helst med bilde.

Jo mer komplett Norsk Shibaregister blir, jo mer verdifullt blir det for oss alle. Har du bilder som du ser mangler i en hunds stamtavle, ønsker jeg veldig å få bruke dem (Er dette papirbilder, kan jeg skanne dem og deretter returnere dem).

Det er også verdt å merke seg at også Danmark seinere har fått sitt eget shibaregister. Og nå er Finland i ferd med å lage sitt. At alle de fire nordiske land dermed får sine nasjonale shibaregistre, forteller hvor verdifullt dette er for shibaoppdrettere og for shibaeiere.

Adressen til Norsk Shibaregister er **www.shibaliv.com/Shibaregister**

Der finner du også e-postadresse eller postadresse som info og bilder skal sendes til.

Referat fra styremøte i NSK tirsdag 28. oktober kl 20.30

Tilstede: Solvor, Inger Merete, Torstein, Gro, Terje, Lisbeth

Forfall: Eirik, Lone, Tonje, Torbjørn

Sak 86/08 Post/Info

- a) Til orientering: Korrektur av forrige referat sak 84/08
Første linje skal være: Fra 1.1.09 innføres følgende poengberegning for Brukskonkurranser
- b) Til orientering: Nye dommere; Vigdis Nymark og Leif Ragnar Hjort
- c) Til orientering: Juleannonse i Hundesport med 24 deltakere

Sak 87/08 Økonomisk orientering

Kasserer gjennomgikk status, samt estimatet for resten av året. Omsetningen nærmer seg 100.000 i året. Estimert overskudd er 3.600, mot budsjett på 4.700. Får vi et bra salg på de nye effektene vil dette bli høyere. Klubbens likviditet er god.

Medlemstallet øker stadig, det er nå 220 betalende medlemmer, en økning på omlag 40 sammenlignet med samme tid i 2007.

Sak 88/08 Spesialene 2009/2010

- a) 2009: Til info: Vår utstilling er på SØNDAG 31. mai. Vi må diskutere hvilken dag årsmøtet skal legges til.
- b) 2010: NAK ønsker å avholde sin utstilling sammen med NSK og NAAK. Vi sier ja til dette. Vi venter fortsatt på svar fra Geilo, og Torstein sjekker alternative campingplasser.

Sak 89/08 Klubbeffekter

- a) De nye effektene; Vi venter på kortene. Pris vil bli 20,- Ved kjøp av 5 80,- Ved kjøp av 10 kr Pris 160,-. Priser på kopper; Termo 110,- Frosty 70,- Rabatt kr 10,- ved kjøp av 4 stk
- b) Shibakalender Pris 200,- Samme ved direkte salg. Vi gir 1 til Nippo i Japan
- c) Gamle kort selges i pakke 4 små +1 stort til 30,-

Sak 90/08 Statusrapporter

- a) Rasekompendiet utkastet er ferdigstilt. Nå gjenstår valg av bilder og korrektur.
- b) Hundelivsmessen. Styret vedtok å senke prisene på gamle effekter.

Sak 91/08 Kontaktperson Midt-Norge

NY er Sissel Skjelbred

Sak 92/08 Avlsråds kurs

Vi har diskutert reiseutgifter for de som ønsker å delta, men siden vi ikke har noe endelig informasjon om utgifter fra NKK, tar vi ingen avgjørelse enda.

Sak 93/08 Eventuelt

Vi er glade over at NKK har hatt fokus på problemer med å reise kollektivt med hund.

Referent

Lisbeth Høyem

Referat fra styremøte i NSK tirsdag 25. november kl 20.30

Tilstede: Solvor, Terje, Lisbeth, Torbjørn, Torstein, Eirik, Gro

Forfall: Tonje, Lone, Inger Merete

Sak 94/08 Post/Info

- a) Til orientering: Nye retningslinjer for blodspor er vedtatt og gjelder fra 1.1.09
- b) Til orientering: NKKs vinnerutstilling vil fra 2009 avholdes på Lillestrøm med rasetorg
- c) Til orientering: Autoriserte hundedommeres forening oppfordrer alle arrangører til å bruke norske dommere
- d) Til orientering: NKK har nå foreløpige medlemstall for 2008 klare. NSK har 215 hovedmedlemmer og 9 familiemedlemmer

Sak 95/08 Økonomisk orientering

- a) Status fra kasserer utsendt på mail. Det selges godt med effekter og estimert overskudd er oppjustert siden sist. Klubbens likviditet er god. Noe tregt salg av kalendere, men annonseres i Shib-a-visa. Trykkeriet har innrømmet oss avslag i pris p.g.a. feil format/liten størrelse på dato. Kalenderen inneholder praktfulle bilder av shiba i ulike aktiviteter.
- b) Salg på Hundelivsmessa ca 5000,- og Hamar ca 2000,-. Termokoppene gikk så godt at vi har bestilt flere.
- c) Restlager effekter. Gamle selges fortsatt til nedsatt pris. Det annonseres klær i Shib-a-visa.

Sak 96/08 Innføring av registreringsrestriksjon

NKK har godkjent vår søknad om krav til kjent HD-status hos foreldredyr, med ikrafttredelse 1.7.2009. Kunngjøres via Shib-a-visa og hjemmesiden.

Sak 97/08 Spesialen/Årsmøtet 2009/2010

- a) 09 Ny rase på spesialen, henvendelse fra Danmark om shikoku.
- b) 09 NAAK har utstilling på lørdag, sammen med NAK
- c) 09 Årsmøtet avholdes på fredag.
- d) 10 Nytt sted Nesbyen

Sak 98/08 Avlsråds kurs

Solvor og Lisbeth er påmeldt.

Sak 99/08 Hundelivsmessa

Standen var veldig fin, effektene tok seg bra ut. Mange interesserte innom.

Sak 100/08 Eventuelt

- Eirik følger med på NKK.no for å fange opp kurs, melde fra om aktiviteter til klubbens side og bladet.

Referent

Lisbeth Høyem

Referat fra styremøte i NSK tirsdag 16. desember kl 20.30

Tilstede: Solvor, Terje, Inger Merete, Gro, Eirik, Lisbeth

Forfall: Lone, Torbjørn, Torstein, Tonje

Sak 101/08 Post/Info

Orienterert om en eksklusjon, personen har ikke vår rase.

Sak 102/08 Økonomisk orientering

- d) Orientering fra kasserer. Ligger an til overskudd, og klubben har en god økonomi.
- e) Vi er utsolgt for frostede kopper, vi bestiller et nytt parti på 72.

Sak 103/08 Rasekompendium

Det er kommet nytt stoff(bilder og grafikk) fra Japan, og dette må tas inn i kompendiet. Deretter skal det korrekturleses og "språkvaskes". Forventer at kompendiet kommer i januar.

Sak 105/08 Møteplan 2009

Neste møte mandag 26/1 kl 20.00. Vi satser på å holde møter mandager kl 20.00

Sak 106/08 Eventuelt

Ingrid og Bjørn går ut av sponsergruppen. Torbjørn ønsker å gå inn dersom vi finner en person til i lokalmiljøet som kan jobbe med han og utgjøre sponsergruppen sammen Per og Kari Pedersen

Referent

Lisbeth Høyem

NÅR VILLDYRET VÅKNER

av Gro Mandt

Alt er klart til å ta imot sommergjestene: senger er oppredd og et enkelt aftensmåltid er dekket i stua. Det er husets sønn med familie som er ventet, samt barnebarnets lille Bichon – en aldrende herre med det klingende navnet Vilje. Han og Hime var sammen i noen sommerferieuker året før, og den gangen ble de gode venner. Men for å være på den sikre siden, mener matmor at årets første møte bør skje utendørs, og ikke midt i Himes revir. Det er en metode som har fungert bra ved tidligere hundemøter – også når de involverte var to hanhunder.

Seinsommerkvelden går langsomt over til blå natt uten at gjestene har dukket opp. Vi titter stadig oftere ut av vinduet i håp om å få øye på de rette billysene. Hime har innsett at hun ikke kan bidra med noe, og slumrer søtt i yndlingsstolen. Men så – med ett farer hun opp av søvnen med ville varselrop og stormer til døra. Med sin overlegne hundehørsel har Hime oppfanget lyder som vi tobeinte ikke har hørt: lavmælte

stemmer utenfor og forsiktig banking på ytterdøra. Ikke rart Hime syntes hun måtte advare oss – det er jo nesten *natt*, og *flere individer* har kommet seg *innenfor* hageporten og prøver å trenge seg *inn* ! Akkompagnert av en kakofoni av hysterisk bjeffing får vi endelig åpnet døra for de lenge etterlengtede gjestene. Men selv om Hime nok mener å gjenkjenne de tre menneskene, vil hun *absolutt ikke* slippe inn den lille ekle *hundegutten* som tydeligvis vil overta *hennes* hus!

Den ellers så rolige og vennesele Hime er forvandlet til et villdyr. Hun fortsetter å gi lydelig uttrykk for at krapylet skal *ut! - nå!* – og det *med én gang!* Stakkars fredsommelige Vilje som uforvarende har utløst raseriet, holder klokelig en lav profil og stikker seg unna så godt han formår. Til slutt blir villdyret roet så mye at vi får hilst gjestene velkommen og satt oss ned til et forsinket måltid. Men Hime vokter fortsatt, og hver gang Vilje rører seg, spretter hun opp med strittende nakkehår. Først ved sengetid senker freden seg endelig over heimen. Vilje, som er kjent i huset fra tidligere besøk, piler ned i rommet der han og den unge eierinnen hans pleier å sove, og krøller seg trygt sammen i senga hennes. Hime ser det som svært betenkelig at fienden skal sove i naborommet, men hun forstår på matmors bestemte mine at det må hun finne seg i.

Neste morgen er Hime fortsatt på vakt overfor Vilje, følger med på hvor han er og hvordan han ter seg, men uten å gjøre utfall eller prøve å jage ham. Og etter noen felles lufteturer begynner det nok å demre for henne at "krapylet" har potensial til å bli en lekekamerat. Barnebarnet og matmor legger opp til faste rutiner for lufteturer med bikkjene, og barnebarnet, som er atskillig raskere og mer lettbeint enn matmor, er pådriver for å aktivisere dem. Hun løper foran dem med oppmuntrende tilrop, trener dem til å hoppe opp på benker og balansere på gesimsler, og hun kaster pinner som får dem til å spurte om kapp for å være førstemann til byttet. Har den ene fått tak i en pinne, skal det bare en liten uoppmerksomhet til før den andre snapper

pinnen og spurter av gårde. Snart farer de rundt i vilter runddans, avbrutt av vennskapelige knuff og leken brytekamp.

Det er en fryd å se hvordan de to artsfrendene – som fikk en så skeiv start på samværet – er blitt nettopp det: *frender*. Av størrelse er de omtrent like, men av utseende vidt forskjellige, den lett lubne hvite krølltoppen og den smekre rødgyldne og glattpelsede spissnesen. Men lekeadferden er den samme, og gleden over å få utfolde seg i fri dressur. Også innomhus får de utløp for all energien – de spurter om kapp mellom etasjene og finner seg ”bytte” blant Himes avlagte leker til å praktisere draleken.

Hime får også erfare at det er kjekt å ha en kompis i huset når den tobeinte delen av flokken skal til byen på handletur og kafébesøk, og gir beskjed om at ”nå må dere passe huset”. Det kan jo bli lange timer i ensomhet for en enslig liten hund! De to kompisene fant hverandre også i felles skjebne og forsmedelighet over å bli putt i badestampen. Riktignok var det etter en tur i myrlendt søleterreng, men det var da ikke nødvendig likevel?

Om Hime ikke akkurat gråt sine modige tårer da avskjeden nærmet seg, så gikk hun i hvert fall og lette etter Vilje i flere dager etter at han var reist. Hun har nok et lønlig håp om at han snart skal komme igjen. Og hun har lovet at hun ikke skal prøve å jage ham vekk neste gang! Bare synd at han bor på andre siden av de lange fjellene, så det kan nok gå en stund før hun får besøk av bestekompis sin!

Nyttårsraketter og angst hos hund – hva gjør jeg?

Sakset fra Julehilsen fra Hønefoss dyrehospital

Nyttårsaften er vel den verste dagen i året for veldig mange av kjæledyra våre. Raketter lager et øredøvende bråk av smell og hyl og skumle lysglimt. Mens nabo'n smeller av "Superbomba" og vi mennesker klirrer i champagneglassene, ligger Peik og Bella under bordet og skjelver....

I denne folderen vil vi gi deg noen råd for hva du kan gjøre for å hjelpe hunden gjennom kvelden – og romjula. Det er viktig å være forberedt og legge til rette for en så god tid som mulig for hunden eller katten. Lydfobier er dessuten noe man kan jobbe med, og vi skal gi deg råd for hva du kan gjøre før neste nyttår for å forebygge problemene da!

Råd for Nyttårsaften og romjula

La ikke hunden være alene hjemme. Dette gjelder spesielt dersom hunden har lydfobi allerede, men husk på at dette også er noe som kan utvikle seg dersom hunden får en ubehagelig opplevelse når den er alene hjemme. Vær i nærheten selv, eller få noen som hunden er trygg på til å passe den dersom dere skal bort.

La hunden få mulighet til å gjemme seg, søke ly, et sted/rom med mindre støy og lys. Ta den med til et stille rom, for eksempel kjeller eller bad. Ikke steng av det hunden anser som rømningsveier. Ikke slipp den ut. Den kan da stikke av og gjemme seg ute og i verste fall bli påkjørt. Vil hunden legge seg bak sofaen, la den gjøre det!

Avled oppmerksomheten. Sett i gang leiker, øvelser og aktiviser hunden og gi belønning.

Sett gjerne på lav lyd/musikk i huset som kan ta av for noe av lyden fra rakettene. Dra for gardiner for å stenge ute lysblink.

IKKE forsterk frykten ved å trøste eller vise bekymring. Forsøk å være upåvirket og oppfør dere vanlig. Ved å trøste og vise at lydene også påvirker dere, forteller dere hunden indirekte at dette virkelig er noe farlig og noe å være redd for.

Bruk DAP – beroligende feromoner (duftstoffer) fra 2-3 uker før nyttår. Sett i stikk-kontakta lavt ved gulvet nære liggeplassen til hunden.

Medisiner

For mange hunder er de ovenfor nevnte punkter nok, men for de hundene som har reell lydfobi, vil det ofte være nødvendig med bruk av medisiner i tillegg.

Hunden kan få **angstdempende medisiner** av dyrlegen. Disse er kun mildt sløvende, men demper angsten og fryktreaksjonen. De demper også korttidsminnet slik at hunden ikke husker det skremmende den har opplevd. **Unngå rene sløvende medisiner.** Disse medisinene er de vi dessverre har brukt i alle år, men nyere studier viser at hundene egentlig har det verre med bruk av disse. Ikke minst husker hunden det den opplever godt, slik at den blir enda reddere neste gang den opplever skremmende lyder. Hvis dere tidligere har brukt sløvende medisiner, kan det være at dere nå vil se at hunden viser mer redsel, og at dere opplever situasjonen som verre. Men husk, dersom hunden viser redsel, er det egentlig positivt fordi den nå får muligheten til å gjemme seg unna og

glemme det etterpå. Med de sløvende medisinene er de like redde, men er bare så sløvet i musklene at de ikke klarer å komme seg vekk. Tenk hvordan du selv ville hatt det! **For best effekt, bør dere gi medisinen i god tid før det smeller, og samtidig ta tak i de ovenfor nevnte råd.**

Urter

Noen urter har lett beroligende effekt og kan anvendes hos hunder som blir lett engstelig ved lyder. Vi har hatt god effekt av "Scullap and Valerian" (Dorwest Herbs). Disse sløver ikke hunden, og de kan ha god effekt dersom hunden ikke har en lydfofi med sterke angstanfall.

Forebygging

Den beste behandlingen er å forebygge lydfofien ved å jobbe sammen med dyrlegen eller en atferdstrener over tid, evt sammen med bruk av medikamenter. Da venner man gradvis hunden til lydene. Man gjenoppbygger sakte tryggheten gjennom et treningsprogram der man venner hundene til lydene i stadig økende volum. Dette gjøres på en kontrollert måte slik at hunden opparbeider toleranse for lydene. Deretter trener man hundne til å like lydene ved å bringe belønning. Dette kalles på fagspråket "desentitisation & counterconditioning"

Det finnes ferdige treningsprogrammer med lyder på CD å få kjøpt hos veterinær. Denne heter "Sounds scary", og du kan bruke den alene eller i samråd med veterinær/atferdstrener. Husk at treningsprogrammet tar tid, så vær ute i god tid før nyttår. Samme CD tar også for seg redsel for tordenvær.

Feromoner –DAP

DAP er beroligende duftstoffer likt det som skilles ut av tisper like etter fødsel for å gi trygghet til valpene. Duftstoffene virker også beroligende på voksne dyr, og brukes til hunder i situasjoner preget av uro og angst. DAP ("feromoner på boks") settes i stikkkontakta og sørger for at duftstoffene brer seg i huset der hunden oppholder seg. EN slik boks holder i ca 1 mnd og man får kjøpt refill. Bruk av DAP kan også virke forebyggende for valper og unghunder som ennå ikke har vist tegn til frykt for raketter. DAP brukes også ved angstanfall av andre årsaker (for eksempel tordenvær, venne hunden til nytt miljø, være hjemme alene). DAP fås også som spray eller halsbånd som man f eks kan bruke i bilen ved bilsyke. Et tilsvarende produkt finnes til katt og heter Feliway

Kennel Enerhaugen

Ichiokasow (Nippo reg.)

VI ØNSKER ALLE VÅRE HUNDEVENNER EN
GOD JUL OG ET RIKTIG GODT NYTTÅR!

TAKK FOR GODT SAMARBEIDE OG
GOD HJELP I ÅRET SOM GIKK!

JORUNN & CHRISTEN

Christen Lang

Sandviksveien 173, 5035 Bergen

Tlf. 55951701/90981295 Fax: 55958402

E-mail: chr-lan@online.no Hjemmeside: www.enerhaugen.net

NORSK KENNEL KLUB
Hundeeiernes organisasjon

Hund til
nytte og glede.

Oslo, 24. november 2008

Til:
Norsk Shiba Klubb

Søknad om innføring av registreringsrestriksjoner med krav om kjent HD-status på begge foreldredyr for registrering av valper.

Det vises til klubbens brev av 28. september (mottatt hos oss pr. e-post den 10.11.08), hvor det søkes tillatelse til innføring av ovennevnte restriksjoner.

På bakgrunn av bekreftelsen på at klubbens årsmøte den 09.05.08 har vedtatt innføring av slike restriksjoner, er søknaden godkjent med ikrafttredelse fra 01.07.09.

Klubben bes å bekjentgjøre vedtaket om innføring av registreringsrestriksjoner på shiba og i krafttredelsesdatoen for sine medlemmer.

Reglene for praktisering av innførte registreringsrestriksjoner fremgår av side 2.

Vennlig hilsen
NORSK KENNEL KLUB

Mette Johansen
Administrasjonssekretær

TILKNYTTET

Sentralbord: 21 600 900 Postadresse:
Telefax: 21 600 901 Postboks 163 - Bryn
0611 OSLO

Besøksadresse:
Nils Hansens vei 20
0667 OSLO

Bankgiro: 1600.40.39983
E-post: adm@nkk.no
:

NORSK KENNEL KLUB
REGLER FOR PRAKTISERING AV INNFORTE REGISTRERINGSRESTRIKSJONER
(krav om kjent HD- og/eller AD-status)
Ajourført 1. juni 2005.

1. Generelt:
Ved registrering av valper i berørte raser og som er født etter den dato registreringsrestriksjon ble innført, kreves at begge foreldredyr har kjent HD- og/eller AD-status.
  2. Import:
Importerte hunder registrert i utenlandsk register anerkjent av NKK kan omregistreres uten krav til kjent HD-/AD-status / ID-merking av foreldre. Brukes hunden i avl i Norge, gjelder pkt 1.
Importerte hunder, som i sitt hjemland har kjent HD- og/eller AD-status, får denne overført til NKKs register slik:
    - a. Hunder registrert i Belgia, Danmark, Finland, Frankrike, Holland, Island, Sveits, Sverige, Tyskland:
Status må enten fremgå av hundens stamtavle (export pedigree fra land utenfor Norden) eller være dokumentert i original fra hjemlandets kennelklubb.
    - b. USA:
Fri attest (HD) fra OFA overføres.
    - c. Alle andre land:
Status må være dokumentert via FCIs internasjonale HD-/AD-certifikat.
  3. Bruk av utenlandskeide/ utenlandsregistrerte hunder i avl:
Når utenlandskeide/registrerte hunder brukes i avl og valper skal registreres i NKKs register, gjelder for å innta offisiell HD-/AD-status i registreringsbeviset:
    - a. Hunder registrert i Belgia, Danmark, Finland, Frankrike, Holland, Island, Sveits, Sverige, Tyskland:
Status må enten fremgå av hundens stamtavle, være dokumentert fra hjemlandets kennelklubb eller via FCIs internasjonale HD-/AD-certifikat.
    - b. USA:
OFAs friattest på HD.
    - c. Alle andre land:
Status må være dokumentert via FCIs internasjonale HD-/AD-certifikat.
Alternativt må det være dokumentert fra hundens hjemland at hunden har kjent status, men dersom FCIs internasjonale HD-/AD-certifikat foreligger vil ikke hundens status bli påført valpens registreringsbevis.
  4. Kunstig inseminasjon:
    - Fersk sæd:
Begge foreldre skal fullt ut fylle kravet i pkt 1 og pkt 2.
    - Frossen sæd:
Hannhund skal på uttakstidspunktet fylle gjeldende krav for registrering av eventuelle valper i henhold til pkt 1.
For sæd uttatt for innføring av slike registreringsrestriksjoner, gjelder ikke kravet.
    - Import av frossen sæd:
Ved import av frossen sæd, må det dokumenteres at hannhunden har kjent HD-/AD-status i sitt hjemland.
  5. Moderlivsimport:
Ved moderlivsimport kreves vedlagt bekreftelse på at valpens far har dokumentert kjent HD-/AD-status i sitt hjemland. Tispen må, om kravet ikke er oppfylt via reglene i pkt 3 etter nedkomst, røntgenfotograferes henhold til pkt 1.
  6. Embryo:
Ved import av embryo kreves tilsvarende dokumentasjon på begge foreldre.
-

BAKGRUNN FOR INNFORING AV KJENT HD-STATUS:

Selv om HD-status fra 1.07.09 skal være kjent, er det viktig at HD alene ikke utelater hunder fra avl. Jmf bakgrunn for vedtaket på NSKs årsmøte 2008:

"Det skal søkes NKK om at det fra 1.1.2009 ikke skal kunne registreres valper i NKK hvor ikke begge foreldrene har kjent HD status. Resultatet av HD-undersøkelsen er kun ment for å øke kunnskapen om HD i rasen og bør ikke brukes i utvalg av avlsdyr.

Begrunnelse: Man ønsker å skaffe seg en oversikt over HD status i rasen for å få en bedre forståelse av utbredelsen av HD. Sett i sammenheng med helseundersøkelsen vil dette gi en god oversikt over hvor store plager shiba har med forskjellig grad av HD. Kunnskapen om en hunds HD-status vil også kunne gjøre at eierne tar hensyn til hunder som har HD, og ikke overbelaster dem men holder dem slanke og trener dem riktig.

Resultatene skal ikke brukes til restriksjoner på avl i rasen da det ikke finnes indikasjoner på at denne typen restriksjoner vesentlig reduserer HD problemet. Det er svært viktig at HD-status ikke brukes til å begrense avl utover de begrensninger NKK setter (gjelder grad E). Eventuelle utvalg av avlsdyr basert på HD-status vil også kunne øke forekomsten av arvelige sykdommer blant norske shiba.

Styret påpeker spesielt at bruk av importør som bringer nytt blod inn i den norske bestanden av shiba ikke på noen måte må begrenses av HD-status utover NKKs egne restriksjoner om at valper av foreldre med sterk grad av HD (E) ikke kan registreres".

Nippo Grand National 2008.

Av Christen Lang

BIR shiba Takechiyo Go Sanuki Misomotosow

Å få oppleve Nippos hovedutstilling og få se så mange hunder som man får anledning til der er en stor opplevelse for alle som er interessert i de nasjonale japanske hundene.

Jeg har selv tidligere vært så heldig å få oppleve dette to ganger før, første gang i 2003 og sist for to år siden i 2006. Begge gangene har reiseopplegget vært ved min gode venn Chieko Sugiyama. Å få reise sammen med en som selv er japaner gjør jo alt så mye enklere, så da Chieko planla en ny reise i år var det ikke vanskelig å bestemme seg for å bli med.

Denne gangen reiste Jorunn og jeg sammen med våre venner Inger Fylkesnes Johansson og hennes sønn Eric som bor på Stord og har to Shibaer fra oss. Eric har studert japansk og hans største ønske har lenge vært å få besøke landet, så da han hørte at vi planla tur meldte han og moren sin interesse.

Grand National som er Nippos hovedutstilling arrangeres hvert år i midten av november. I år var den lagt til samme helg som NKKs Hamarutstilling. Utstillingen skifter sted hvert år og i år ble den arrangert i Tokyo. Vi var svært heldige med været på utstillingen søndag da Shiba ble bedømt var det nærmere 20 grader og sol.

Flyturen til Japan er lang, vi hadde vært heldig å fikk kjøpt rimelig billetter på Internett og reiste via Amsterdam. I Tokyo ble vi møtt av Chieko og den kanadiske Shiba- og Shikoku oppdretteren Katja Weber, kennel Akashima.

Katja har for 8 år siden innført Shikoku til Canada med god hjelp fra Chieko. Shikoku er lite utbredt utenfor Japan, den og de andre middels store nasjonale rasene brukes mest til jakt og egnert seg ikke så godt som selskaps hund på grunn av sitt noe skarpe temperament både overfor andre hunder og mennesker.

Tidligere år har antallet utstilte shibaer ligget på ca 800, mens det i år "bare" var utstilt litt over 600. Hva som gjorde dette er det ikke godt å si, men i Japan er oppdrett og fremvisning av de nasjonale rasene en sport for middelaldrene og eldre menn. Dette ser vi tydelig på utstillingen der alle dommere, assistenter og hovedvekten av det andre personalet er menn. Det er også de som viser hundene i ringen, vi så få kvinner som viste hund selv om det forekom. Så rekrutteringsproblemet er vel en grunn, unge japanere er mer opptatt av popp musikk, dataspill og moter.

Men det er en god del politikk innen Nippo og japanerne er jo veldig stolte så noen velger vel heller å ikke delta med sine hunder hvis det er satt opp en dommer de ikke er rimelig sikker på å gjøre det bra for.

Japansk black&tan

Det var selvfølgelig veldig mange fine hunder å se på, men jeg syntes ikke kvaliteten i år jevnt over var like høy som ved tidligere besøk.

Når det gjaldt farger så er rød fortsatt den dominerende fargen, men vi så også mange sorte (B&T) hunder. Av sesam så jeg bare 5-6 hunder og bare en av disse var av virkelig høy kvalitet.

Vakker sesamfarget shiba fra Japan

De detaljfeil jeg kunne observere, er de samme som vi sliter med i rasen her. Steile fronter (skulder/overarm) er jo veldig vanlig i rasen, og jeg så også en del hunder med dårlige haler det gjaldt både formen og haleansetningen. Men typen var gjennomgående meget god på de aller fleste på tross av noen detaljer som kunne ha vært bedre. Spesielt er øyne og ører bra. Vi ser ingen med runde øyne, alle har det vakre asiatiske uttrykket som er så viktig i rasen og som vi får når øyenåpningen er mandelformet.

Med så mange utstilte hunder er det umulig å få sett nøye på alle. Derfor tok jeg først en runde rundt for å få et overblikk over alle ringene før jeg konsentrerte meg om å følge bedømmelsen i en spesiell ring. Det var ringen der de unge tispene ble bedømt. Grunnen til at jeg valgte denne ringen var at "min" oppdretter Yuuchii Tomimoto, kennel Ryuukyuu Uruma, der stilte en meget pen rød tisper som jeg gjerne vil følge. Hun ble tilslutt plassert som nr. 4 i klassen noe som jo er veldig bra når vi tenker på hvor mange hunder som stiller.

Den individuelle kvalitetsbedømmelsen skjer før lunsj, mens rangeringen av hundene i klassene (alle blir plassert) og best i rasen, samt best in show, skjer etter lunsj. Det de japanske dommerne legger vekt på er jo at hunden er balansert og harmonisk, både fysisk og mentalt og at de viktige detaljene så som øyne og ørenes stilling og form er korrekt og at pels, farge og halen er i tråd med det ønskede idealet for rasen. Men det aller viktigste er hundens utstråling, den må være stolt og verdig. Bevegelser er ikke viktig hos Nippo, hunden går kun en gang i en triangel som avslutning på den individuelle bedømmelsen.

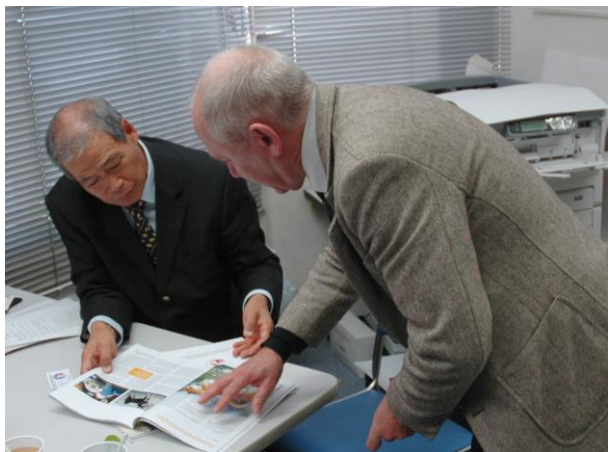
Japansk tisper

Det var en meget flott rød hannhund Takechiyo Go Sanuki Misomotosow som ble BIR shiba, denne kennelen er meget anerkjent og hunder herfra har også tidligere mange ganger blitt BIR på Nippos Grand National. Det var en shikoku som ble best in show i år.

Det var meget vanskelig å få tatt gode bilder av vinnerne, det var så mange fotografer som kjempet om plassen at jeg dessverre ikke fikk tatt så gode bilder som jeg hadde håpet på. De som er interessert anbefaler jeg å gå inn på Nippos hjemmesider, der vil dere finne bilder av alle rase og klasse vinnere som ble høyt plassert.

I turen hadde Chieko lagt inn besøk hos Shiba, Shikoku og Akita oppdrettere. For meg som dommer var det spesielt interessant å få se Akita i Japan, da denne rasen ikke vises på Nippo og jeg ikke tidligere har hatt anledning til å se dem i Japan.

JKC-representant ser på shibapresentasjonen i Hundesport

Vi besøkte også Nippos og Japan Kennelklubbs hovedkontorer. Begge ligger i Tokyo. JKC er en meget rik kennelklubb og de disponerer et helt hus midt i Tokyo sentrum. Hos begge klubbene overrakte jeg på vegne av Norsk Shiba klubb, klubbens fine kalender for 2009 (kan anbefales) med bilder av norske Shiba i aktivitet, samt oktober nummeret av det norske bladet Hundesport der rasen er presentert. Dette ble satt

stor pris på. På Nippos kontor var det artig å oppsere Solvor Nærlands kalender for 2008 med bilder av Shiba i norsk natur (gitt av undertegnede) som hang på veggen i kontoret.

NIPPO-representanten sjekker ut shibakalenderen for 2009

Det var også satt av tid til å besøke både templer og slott og vi bodde en natt på et hotell i japansk stil. Der sov vi på matter på gulvet, spiste tradisjonell japansk mat iført kimono, fikk deilig shiatsu massasje og badet på tradisjonelt japansk vis. Så vi fikk både oppleve det urbane Tokyo city og gammel japansk kultur i Nikko og Fukushima. Det var artig for Eric at han flere ganger fikk skryt for sin uttale av japansk på turen.

Vi traff, og ble kjent med, mange meget hyggelige og gjestfrie mennesker under

besøket i Japan, og fikk sett mange fine hunder på de kennelene vi besøkte. Chieko har naturlig nok mange bekjenskaper og det er meget nyttig spesielt for oss som utlendinger å få bli kjent med disse.

Den siste shibakennelen vi besøkte var hos Nobu Atsumi, kennel Yokohama Atsumi. Han har eksportert en del hunder både til Europa og til USA. Han har selv bodd en del år i Amerika og snakker flytende engelsk, noe som ikke er så vanlig blant de oppdretterne vi ellers har besøkt. Det var meget interessant å høre hans oppfatning om rasen. Nobu var bekymret for rasens utvikling både i Japan, men også i resten av verden. Han er redd for at rasen kan miste noe av sin "sjel", den naturlige skjønnhet, om den bare blir en populær utstillingshund. Han satte derfor stor pris på å høre at vi i Norge bruker våre hunder til både jakt og agility og at de fleste norske Shiba får løpe fritt i naturen.

Nobu som nå er pensjonist bor på landet og har en liten blåbærfarm i tillegg til et lite oppdrett av shiba. En meget positiv ting vi opplevde hos Nobu, var at hans hunder fikk løpe fritt sammen ute i en stor hundegård og ikke bare sto i bur slik det er mest vanlig at de fleste hunder gjør i Japan. Han fortalte også at en av hans hunder, en hannhund brukes aktivt for å vokte gården mot villsvin som kommer for å spise av blåbærplantene.

Etter besøket i kennelen der Katja skulle hente sin nye valp en meget trivelig og pen 5 måneder gammel B&T hannvalp ble vi invitert ut på lunsj og diskusjonen gikk livlig, om hunder selvfølgelig.

Som sagt er det en lang flytur til Japan som jo ligger på andre siden av jorden, men det er så absolutt verd den lange reisen, vi som deltok er alle Chieko en stor takk skyldig for alt det vi fikk oppleve, og ikke minst de mange hyggelige og interessante mennesker vi fikk bli kjent med på grunn av henne.

Ett reisefølge som ser ut til å kose seg i Japan

Atferd

av Liv Solberg. Sakset fra Akitaposten 1-98

Hvis vi virkelig vil forstå hundens atferd, så må vi følge utviklingen fra valp til voksen hund. De som er så heldige å ha begge hundeforeldrene hjemme hos seg, kan lære mye av hvordan foreldrene oppfører seg overfor valpene. Er en ikke så heldig, kan en (om mulig) få mange besøk av en hannhund som har erfaring og er rolig og flink med små valper. Tispen må selvsagt være fortrolig med "reserve-pappa'n". Om vi får sjansen til å studere en hundefamilie, tror jeg at vi kan oppdage en rekke ting som vi kanskje kunne gjøre bedre, eller annerledes. Uansett er det spennende å studere en virkelig hundefamilie.

De første minuttene

Eberhard Trumler: "Den lille bytten som hundemoren napper i og slikker ut av fosterhinnen ligner ikke mye på en verdig schæferhund eller elegant mynde. Det er en plump liten pølse med korte, krumme bein og et alt for stort hode og en bitte, liten hale. Mens halen ikke ser ut til å ha noen mening i det hele tatt, beveger det brede hodet seg hele tiden og pendler fra den ene siden til den andre. Ikke før den rare, lille skapningen er slikket tørr, sa hever den seg søkende opp fra underlaget. Fremdriftsbevegelsene den lille pjokken gjør, minner mest om en krypende salamanders. Valpen er usannsynlig ubehjelpelig, som om den bare med oppbydelse av all kraft klarer å skubbe de ørsmå beina fremover, og den tunge kroppen med det digre hodet":

Som alt annet han beskriver, treffer Trumler også her med en innertier! Jeg er sikker på at alle dere som har opplevd dette blir beveget. En slik beskrivelse håper jeg bringer frem beskyttelsesatferd hos de fleste av oss. Tenk på hvor annerledes det er med f.eks. et nyfødt villføll. Etter ca en halv times trening løper føllet rundt som en hest! Her ser vi to forskjellige prinsipper som viser tilpasning til bestemte livsbetingelser. Villhester er også flokkdyr, men som planteetere flytter de seg hver dag. Føllene er nødt til å følge med, ellers blir de bytte for rovdynere.

Annerledes er det med de hundelignende rovdynere som f.eks. ulv og rødv. De lever i små samfunn, mange av dem bare som par. Ungene kommer til verden i et jordhull og der oppholder de seg en viss tid. Et rovdyr kan ikke tillate seg en lang drektighetstid, hun kan heller ikke ha valpene med seg på jakt. Det er også nødvendig med en minimumsgrense på kullet. Undersøkelser av ulver har vist at i løpet av annet leveår har nesten 80 % av valpene dødd. Ulver er ikke kjønnsmodne før de er ca 22 mnd, så for at arten skal kunne føres videre, trengs det et valpekull på minst 5 valper.

Valpens første leveminutter viser tydelig hva som bor i den

Valpens arveanlegg er ikke bare en blanding av farens og morens egenskaper. Arveanleggene fra begge foreldrene vil ha innvirkning på flere måter. De viser seg ofte i negativ forstand hos høyforedledede rasehunder som avles gjennom et snevert slektskapsoppdrett. Det kan resultere i degenerasjon som vanligvis nedarves igjen. Slik vil genbestanden ta mer og mer skade.

Hvis ikke valpen setter alt inn på å nå morens patter i løpet av de første levementene, er den arveskadd. For en sunn valp eksisterer det ikke noe annet enn en intens jobbing for og nå frem til maten. Greier valpen ikke å finne maten, så dør den. Selv om valpens benbevegelser er ubehjelpelige, har den en utpreget varmesans og en sterk drift i seg.

Valpen har også en meget utpreget sans for berøring, den borer nesen dypt inn i morens pels, og når den finner en patte "vet" den hva den skal gjøre. Valpen har også to andre medfødte bevegelser som kalles instinkthandlinger. Den ene er melketrampingen, hvor valpen vekselvis trapper med frempotene mot melkekjertelen for å stimulere den. Den andre er at valpen setter bakbena mot underlaget for å kunne gjøre snutestøtet, som også stimulerer melkeproduksjonen.

Før trodde man at alt del et dyr gjør ikke er annet enn en reaksjon på ytre stimuli. Et enkelt forsøk viser oss at dette ikke er tilfelle:

- Hvis vi plasserer en nyfødt valp i en kasse som ikke inneholder noe som minner om morens kropp, vil den likevel gjøre det som er beskrevet ovenfor. Mindre tydelig, men alltid synlig etter en stund, er "tomgangssuging" og melketramp. Altså må det være indre krefter som påvirker valpene til å utføre bevegelsene som er så viktig for å kunne overleve.

Konrad Lorenz har gjort undersøkelser som viser at de medfødte bevegelsesformene utløses av en indre impulsproduksjon. Ytre stimulanser som f.eks. varmen fra moren, spiller bare en styrende rolle.

Dette er prinsippet i arvekoordinasjonene, altså de medfødte atferdselementene. Og samspillet mellom dem kaller vi vanligvis instinkt. Vi må tenke at bak hvert bevegelselement er det et arveanlegg, altså en informasjonsbærer. Hvis dette arveanlegget er skadd slik det ofte er blant husdyrene våre på grunn av den intense avlen, så fungerer ikke bevegelsen riktig, eller stimulansproduksjonen er for liten.

Skadde gener kan ikke gjenopprettes. I beste fall kan de trenge tilbake eller fjernes ved avlstilltak.

Derfor er de første levementene så viktige

Den nyfødte valpen kommer altså til verden med en utpreget atferd. Men helt fra de første sekundene etter at den er fri fra fosterhinnen kan vi se individuelle forskjeller. Hittil har vi bare sett på arvelig betingede forskjeller i livskraften.

* En kan også forstå at de ufødte valpene er dårligere utviklet fordi kullet har vært for stort eller fordi morens helse har vært svekket.

* En eller flere valper er kanskje blitt litt svakere på grunn av ugunstig plassering i mors liv.

* Tenk på at de befrukningsdyktige eggene ikke faller ned i egglederen samtidig i løpet av tispens løpetid, men litt etter litt i løpet av ca en uke. Hvis tispens bedekkes flere ganger er det mulig at det kan være aldersforskjell blant valpene.

I slike tilfeller kan man lett tro at atferden like etter fødselen viser redusert aktivitet, som ikke er arvelig disponert, men bare utviklingsbetinget.

Kontrollen med fødselsvekt og livskraft viser noe annet. Man kan oppleve valper som er adskillig mindre enn sine søsken, men som ikke på noen måte ligger etter når det gjelder livskraft. Slike valper vil ta undervekten hurtig igjen, hvis de da ikke anleggsmessig vil bli mindre enn sine søsken. Det forekommer ofte. Og i den første levetimen er det ikke mulig å si hva det i virkeligheten dreier seg om. I slike tilfeller er det best å kontrollere veksten med regelmessig veiing. Hvis en valp er tydelig mindre enn sine søsken etter to til tre uker, vil den neppe klare å innhente de andres forsprang. En slik valp bør holdes tilbake i avlen for å kunne opprettholde rasens standardstørrelse.

Mange tisper inntar under fødselen og i de følgende dagene en overdreven forsvarsposisjon og blir rasende hvis man forsøker å nærme seg valpene. Tillitsforholdet mellom hund og menneske bør være så godt at det ikke skal være vanskelig å gjøre valpeveiingen.

De første ukene

Alt som er viktig for valpen i de første ukene har naturen sørget for. Under den første fasen, som varer i ca 14 dager, skjer det ingen forandringer, bortsett fra en økning i vekt og størrelse. Det viktigste for valpen er å drikke og sove.

I denne tiden har valpen noen helt bestemte måter å bevege seg på. Den ligger på magen, pendler med hodet og kryper. Valpen kan krype både forover og bakover, ellers ville den kunne krype vekk fra moren. I tillegg bar den en dobbeltsikring:

- Valpen kryper i en liten bue som bringer den tilbake til moren (dersom den ikke støter på morens kropp underveis).
- Sikring nr to er valpens hodebevegelser. Hodet svinger regelmessig til begge sider slik at det dekker en ganske stor del av sine omgivelser. Og fordi moren, som ligger på siden, opptar størsteparten av plassen vil en slik pendling som regel resultere i at valpen et eller annet sted støter på morens kropp.

Den styrken og intensiteten valpen viser når den borer nesen inn i pelsen er verdt å legge merke til. Den sier mye om valpens arvemessige sunnhet. Sugebevegelsene styres automatisk. Sentret for automatikken ligger like bak hjernen; i den forlengede ryggmarg. Valpens suging er egentlig en "slikkesuging". Valpen slikker med tungen, som lager en renne i munnen og legger seg om patten fra undersiden og opp langs sidene. Slik masserer tungen patten ca 20 ganger i sekundet! Dette er en medfødt rytme som avstemmes etter melkeproduksjonen i hundepatten. I denne sammenhengen er det gjort en rekke forsøk, særlig av amerikanske forskere.

Litt om hundemorens adferd

De to første dagene vil hun nesten ikke forlate valpekassen og steller ustanselig med de små. Valpene må die hver annen time, så hjelpe og trøste oss hvis ikke tispene får komme tilbake til valpene tidsnok. Om hun er med på tu, r strever hun seg nesten fordervet for å komme raskest mulig hjem. Når moren er borte er valpene helt stille. Går hun fra dem klumper de seg tett sammen og sover. De rører seg ikke før ulvemoren -

eller tispene - kommer tilbake. Skulle ulvemoren bli lenge borte ville ikke valpene krabbe skrikende omkring i jordhulen. Og dermed ville ikke hulen oppdages så lett. Hvis ulvemoren ikke skulle komme tilbake, dør valpene uten lidelser, for søvnen vil snart gli over i en dvalelignende tilstand, eller i bevisstløshet. Først når valpene er blitt eldre og kan forlate hulen, sier de fra om at de er sultne. Men da er de også kommet så langt i utviklingen at de øyeblikkelig gjemmer seg ved mistenkelige lyder.

Tispene har det travelt i valpenes første utviklingsfase. Hun snuser ustanselig på hver enkelt av dem for å kontrollere at alt er i orden. Hun rengjør pelsen deres, masserer de tykke små magene for å stimulere fordøyelsen og spiser øyeblikkelig både flytende og faste avfallsprodukter. Leiets må holdes rent.

På dette stadiet kunne en tro at luktesansen er like overflødig som syn og hørsel. Men det er bevist ved forsøk (en russisk fysiolog - Troschinin) at luktbildet av morens patter registreres av valpen første gangen den dier. Valpen har allerede ved andre gangs diing evnen til å skjelne forskjellige lukter. Dette er spesielt for hunden på grunn av den fine nesen dens.

Sansefølelsen er i første rekke bestemt av luktfølelsen. Hunder som mangler lukteevnen, kjenner ikke forskjell på brødstykker og leirklumper med samme form. Nyfødte valper suger av flasken enten det er melk eller te i den. Altså har de ikke en medfødt smaks- eller lukteevne for hundemelk. Derfor er det lett å ale opp valpene kunstig. Det som er vanskelig er å venne den fra morens patte og til en gummismokk som ikke har den lukten valpen registrerte første gang den diet moren sin.

Valpene er egoister, for det eksisterer ikke noe annet for dem enn deres egne behov. De får ingen sosial kontakt med hverandre før ved slutten av tredje leveuke. Kontaktilggingen blant valpene er ikke en sosial atferdsmåte. Grunnen er valpenes behov for trygghet, noe som bekreftes ved at de også er fornøyd med erstatningsobjekter. Grunnen kan også være et varmebehov. Men en behøver ikke å gå ut fra at de absolutt må ha det særlig varmt. Kroppstemperaturen er meget lav ved fødselen, og antall røde blodlegemer er adskillig mindre enn hos en voksen hund.

Valpene er nesten som reptiler, men ikke så utpreget vekselvarme. De tåler sterk avkjøling uten å få mèn når moren har forlatt dem, for så å varmes opp igjen når hun kommer tilbake. Deres egenproduksjon av varme er svært lav. Aktiviteten avtar ved sterk avkjøling, de sover.

Hadde det vært annerledes, ville hundene ha bygget lune reder, slik som musene, som dekker over ungene når de forlater dem.

Jule- og nyttårs tida for Pus og Passopp!

Sakset fra www.dyrehospital.no, Hønefoss dyrehospital

Vi gleder oss alle til måneden som kommer. Handelsstanden for omsetningen som holder liv i forretningen et år til, bonden får solgt både slakt og juletrær, og presten får endelig folk i kjerka igjen. Når livet kommer tilbake til det gamle på nyåret har sola snudd og alle ser framover til lysere tider...

Hvordan arter desember måned seg for våre firbeinte venner? Mange av dem gleder seg nok over at mor og far er mer hjemme og har mer fri, mens andre igjen får ennå mindre oppmerksomhet enn til vanlig fordi menneskene deres har det så travelt.

Noen hunder gruer seg veldig til nyttårsaften, og egentlig til hele romjula, fordi da smeller det i raketter og hva det nå måtte være sånn at de blir fryktelig redde. Kunne ikke menneskene vært snille og smelt rakettenes sine bare *en* kveld, så slapp de å ha det så vondt i hele romjula?

Kanskje det hadde vært hyggelig om noen tok litt ekstra vare på dem, brukte mye tid på det som var moro når det smalt som verst, istedenfor å bare doper dem ned hvert eneste år til nyttår? Det er allikevel bedre å bli trøtt og sløv og ikke være redd, enn å ligge og skjelve da, men...

Noen gleder seg til å få litt ekstra godbiter, rester av ribba, tygge på litt bein og kose seg. Problemet er at mange av de samme hundene kommer til å få vondt i magen fordi de får noe annet enn de er vant til. Noen vil også få løs mage av forandringen i kosten. De mest uheldige, ofte valper, setter fast et ribbe-bein eller lignende i magen og må til dyrlegen og opereres...

Noen katter gleder seg til juletreet kommer opp, fordi da kan de hoppe opp etter pynten og rive ned hele greia...og så levende lys da...Andre katter gleder seg mest til julegavene. De kommer som regel pent pakka inn med sånne fine snorer som de liker å leke med. Problemet er bare at noen begynner å tygge på dem, og svelge dem, og så setter de seg fast i magen, og da er det farlig...

Hvis vi skal tenke på våre firbeinte venner i jule- og nyttårshelga bør vi altså tenke på hvilke farer som kan ligge om hjørnet...

Hvis hunden din er veldig redd rakettenes, kan det være nødvendig å få beroligende tabletter, men for de aller fleste er det effektivt nok å prøve å stimulere dem til å tenke på noe annet, noe morsomt, avlede oppmerksomheten over mot noe hyggelig. La dem i hvert fall ikke være alene! Tenk dere også godt om alle dere som synes det er veldig gøy å skyte opp raketter i hele romjula, at hver gang dere skyter opp noe som smeller, er det en stakkars hund i nabolaget som har det veldig vondt. Hvorfor kan dere ikke vente til nyttårsaften?

Hvis du har lyst til å gi dyra noe ekstra til jul, gi dem mer oppmerksomhet! Mer turer for hundene, det har sikkert ikke bare hunden godt av! Hvis dere vil gi dem noe godt så finnes det masse godbiter til hund og katt å få kjøpt som er relativt trygge i små porsjoner. Annerledes, og ikke minst veldig feit mat, kan ha en tendens til å gi mer trøbbel enn glede. Det kan fort skape fordøvelsesbesvær, og tenk ikke minst på faren for at bein kan sette seg fast. Bein til hund burde egentlig være tabu! Bortsett eventuelt fra store knoker! Fiske- og fuglebein er ABSOLUTT tabu!!!

God Jul, hilsen Pus og Passopp!

Hunder som er oppmerksomhetssøkende

av Gry Løberg www.manimal.no

Oppmerksomhetssøkende atferd er en av de atferdsproblemene jeg ser veldig ofte på atferdskonsultasjon. Det er som regel en av flere atferdsproblemer hunden har, men kan også være det eneste atferdsproblemet hunden har. Hunder som er oppmerksomhetssøkende kan gjøre en eller flere ting for å få oppmerksomhet fra eieren eller mennesker som hunden er sammen med. Men som oftest er den oppmerksomhetssøkende atferden rettet mot de hunden bor sammen med eller en av personene i familien. Noen typiske ting hunder med oppmerksomhetssøkende atferd gjør er:

- Bjeffer mot deg eller bjeffer på "noe" og ser på deg for å se om du følger med
- Stjeler gjenstander du er redd for
- Hopper opp på deg og kanskje biter tak i klær eller annet
- Kommer og ber om oppmerksomhet med snuten under armen, en labb på fanget eller å hoppe opp.
- Tisser på gulvet rett foran deg eller når du ser det.
- Ber om å få gå ut, inn, ut, inn og ut igjen – om igjen og om igjen
- Biter tak i ermet, hånden, bukseben eller i klærne generelt.
- Noen kan også bite hardt slik at du får blåmerker eller små bitt

Om du blir lei hunden og kjefter på den eller tar tak i den blir den bare verre. Hunden kan f.eks. bite tak i deg, bjeffe mer eller leke sisten med deg. Hopper hunden opp og er over hele deg med labber og klør og du forsøker å ta den ned, da hopper den bare opp igjen og igjen – eller den kan begynne å bite deg.

Ofte har denne atferden hunden viser startet i det små, men har etter hvert blitt større og større. Ofte kommer dette av de tiltakene som har blitt satt inn for å redusere atferden – men med feiltakelse har atferden i stedet blitt forsterket.

Problemet med oppmerksomhetssøkendeatferd er at så fremt du ser på, tar på eller snakker til hunden når den er oppmerksomhetssøkende - da blir den forsterket. Om du straffer den eller kjefter på hunden blir den forsterket. Det var kanskje ikke så hyggelig å bli straffet, men oppmerksomhet fikk hunden i allefall.

Den underliggende årsaken til hunder som er oppmerksomhetssøkende er at de er engstelig eller/og har en meget sterk tilknytning til eier. Den sterke tilknytningen kan komme av mange ulike ting, men den kan også komme sammen med separasjonsangst.

Vanlige tiltak

Mange hundeeiere får tips om å overse hunden når den er oppmerksomhetssøkende,

og det kan i mange tilfeller være riktig. Men det er også viktig å se på hva slags type oppmerksomhetssøkende atferden hunden viser og hvorvidt den har en tilbøyelighet til å bite.

Det er viktig å være klar over at om du velger å overse hunden, vil atferden bli mer intens før den avtar. Hvor intens hunden blir og hvor lang tid det tar før hunden gir seg kommer an på hvorvidt du har forsøkt å overse hunden tidligere uten å lykkes og hvor mange ganger du har forsøkt dette. Det er faktisk lettere å sette i gang vellykket trening av en oppmerksomhetssøkende hund som får oppmerksomhet hver eneste gang, enn en hvor hundeeier har forsøkt en rekke tiltak og mislykkes.

Ettersom hunden blir mer intens før den avtar vil det være betydelig lettere å overse hunden om den bjeffer enn om den bet deg. Det er vanskelig å overse at hunden biter eller er over hele deg med labber og klør. Vi må også være oppmerksom på at det å bli oversett fører til at hunden blir frustrert. Frustrasjon og aggresjon kan være nært knyttet hos noen hunder – og man må være oppmerksom på dette om hunden i andre situasjoner har vist tendenser til å bli aggressiv. Da vil det i slike tilfeller være mye lettere å bruke timeout. Ved en timeout må du forlate hunden i rommet inntil den er rolig, for så å vente i ca 15 sekunder før du kommer tilbake til hunden. Noen har valgt å ta hunden vekk, men i det en tar i hunden eller ber hunden gå ut får den oppmerksomhet – og tiltaket virker mot sin hensikt.

Andre viktige tiltak er å se på helheten i famliens/hundeeiers vaner og hvordan de forholder seg til hunden på. Tiltak for å redusere en sterk tilknytning, gjøre tilknytningen mer trygg ev spre tilknytningen mellom familiemedlemmene vil være aktuelle, sammen med økende grad av forutsigbarhet, behandling av andre atferdsproblemer som hunden ev har og at hundeeier i større grad skal ta kontroll og styrer initiativ til sosiale aktiviteter.

Noen eksempler på oppmerksomhetssøkende hunder

- Et par har en unghund på 10 mnd som bjeffer hver gang de ser på TV. Hunden bjeffer og bjeffer. Eierne har kjeftet på hunden uten hell. De har også forsøkt å få hunden til å komme og legge seg ved siden av dem, men hunden vil ikke. Derfor har de gått etter hunden for å forsøke å fange den. Dette har endt med at hunden har lekt sisten med hundeeier. De har stengt hunden inne på et annet rom, men der har den stått og bjeffet helt til de slapp hunden inn igjen
- En annen stor hund på 60 kg bjeffer, hopper opp og napper i håret og ermet. Den har også stjålet gjenstander som fjernkontroll, briller og mobiltelefon. Eier

har blitt frustrert og kjefte på hunden og lagt den i bakken. Hunden har svart med aggresjon og blitt mer aktiv og bjeffet mer

- En barnefamilie har en blandingshund som når de går tur med den hopper opp og biter i klær, i båndet og i buksebenet. Når familien har forsøkt å kjeffe på hunden og ta tak i nakkeskinnet på den for å få den til å slutte, så har den bitt tak i hånden og armen og bitt slik at de har fått blåmerker og rifter
- En hundeeier kom på konsultasjon fordi hunden ikke var husren. Hunden tisset på gulvet i stua foran TV'n når eier satt seg ned for å se på TV. Hundeeier reagerte med å hoppe opp for å ta hunden med ut. Dette kunne hunden gjøre flere ganger hver kveld. Hunden tisset aldri inne når den var alene eller når hundeeier ikke så det
- En familiefar kom på konsultasjon fordi han opplevde at hunden stadig vekk stjal leker fra barna og at hunden stjal noen av hans gjenstander, spesielt briller eller mobiltelefon, hver gang han skulle legge seg på sofaen for å ta en lur

Det som er typisk for bitingen eller bjeffingen hunden viser er at hundeeier ofte oppgir at hunden ikke virker sint eller aggressiv. Hunden bjeffer eller biter for å vekke en reaksjon hos hundeeier

ÅRETS BRUKSSHIBA 2008

Ekvipasjer som har tellende resultater i blodspor, ferskspor, lydighet eller agility/hopp, bes om å sende inn sine resultater innen 31/12-08.

Resultater sendes til Eirik Knudsen eirik@shibatroll.com eller NSK Lisbeth Høyem, Leiraplassen 6, 7710 Sparbu lisbeth@akinuba.no

Fra 1/1 2009 vil det også være mulig å få poeng i "bruks"programmet etter følgende skala:

Bruks

D	>160p = 1p	>224p = 2p
C	>300p = 3p	>420p = 4p
B	>300p = 4p	>480p = 5p
A	>325p = 5p	>520p = 6p

Årets nybegynner i agility

Ekvipasjer som vil delta i denne konkurransen må også sende inn sine resultater før 31/12-08

UTSTILLINGSRESULTATER per 14/12

Dersom din hund har et utenlandsk resultat som ikke er gjengitt eller som er bedre enn gjengitt resultat, må det sendes inn umiddelbart (før 31.12.08) til Eirik Knudsen eirik@shibatroll.com

Bergens Selskaps- Og Brukshundklubb 27/9 Müller, Hans

Miyagi Go Ichiokasow Av Enerhaugen	1.AK 1.AKK CERT 2.BHK	Lars J Konradsen
Hisakuro Av Enerhaugen	1.CHK 1.CHKK CK 1.BHK BIM	Ove Spjeld
Shibatroll's Amina	1.JK 2.JKK	Theisen/ Shürmann
Umewaka Kurosachi Av Enerhaugen	1.JK 1.JKK CERT 2.BTK	Christen Lang
Omiya Go Ichiokasow Av Enerhaugen	1.AK 1.AKK	Christen Lang
Fukume Av Enerhaugen	1.CHK 1.CHKK CK 1.BTK BIR	Christen Lang
Ran Av Enerhaugen	1.VTK 1.VTKK CK 3.BTK	Lang/Nærland

NKK Kongsvinger 4/10 Di Lorenzo, Antonio

Edeängs Igor	2.UK	
We-Sedso Musashi	1.AK 2.AKK	Anita Larsen
Pei Fang Sokrates	2.AK	Sara & Tore Hauge
Miyagi Go Ichiokasow Av Enerhaugen	1.AK 1.AKK CERT 1.BHK CACIB BIR	Lars J Konradsen
Kitune's Asa-Emiko	2.JK	Roar Nordberg
Katsumoto's Aya	1.JK 2.JKK	Laila Nagel
Najanin's Misa Manami	1.JK 1.JKK CERT 1.BTK BIM	T & A Ringerike
Noven`s Chujo	1.AK 1.AKK	
Lucky Dragon's Harumi	2.AK	Anita Larsen
Negi-Inu's Li-Ko Kurojo	2.AK	Lise Kommisrud
Ak-Inu-Bas Daitan Ni Akobo	2.CHK	Ulleberg-Bøhmer
Fukume Av Enerhaugen	1.CHK 1.CHKK CK 2.BTK CACIB	Christen Lang

Tromsø Hundeklubb 8/10 Anderson, Diane T

Soldoggen's Jet Lee	1.UK 1.UKK CERT 3.BHK	Anette Kristiansen
Nattfjåriilen Akakabuto	1.CHK 1.CHKK CK 1.BHK BIM	Eggenheim/ Walle
Soldoggen's Hirohito	1.CHK 2.CHKK CK 2.BHK	T L Strand /P Walle
Soldoggen's Harumi	1.AK 2.AKK	Anne-Marie Slettnes
Soldoggen's Fukai Kangae	1.AK 1.AKK	Paul Walle
Soldoggen's Hiruko	1.CHK 1.CHKK CK 2.BTK	Pedersen/ Walle
Soldoggen's Beninesa	1.VTK 1.VTKK CK 1.BTK BIR	Paul Walle

NKK Tromsø 18/10 Indergaard, Anne

Soldoggen's Jet Lee	1.UK 1.UKK HP	Anette Kristiansen
Soldoggen's Buranko	1.AK 1.AKK CERT 3.BHK	Elin Uhre
Soldoggen's Hirohito	1.CHK 1.CHKK CK 1.BHK CACIB BIM	T L Strand /P Walle
Nattfjåriilen Akakabuto	1.CHK 2.CHKK CK 2.BHK R.CACIB	Eggenheim/ Walle
Noven's Pi-Tadaaki	1.UK 1.UKK HP	Bengt Eggen
Soldoggen's Fukai Kangae	1.AK 1.AKK CERT 3.BTK R.CACIB	Paul Walle
Soldoggen's Hiruko	1.CHK 1.CHKK CK 1.BTK CACIB BIR	Pedersen/ Walle
Soldoggen's Beninesa	1.VTK 1.VTKK CK 2.BTK	Paul Walle

Norsk Miniaturhund Klubb 25/10 Raita, Ritva

Edeängs Igor	3.UK	
Katsumoto's Aya	1.JK 1.JKK CERT 1.BTK BIR	Laila Nagel

Norsk Dalmatiner Klubb 26/10 Hansen, Kari Granaas

Edeängs Igor	1.UK 1.UKK CERT 2.BHK	
Mjærumhøgda's Sachiko	1.CHK 1.CHKK CK 1.BHK BIM	Hilde Schyttelvik
Negi-Inu's Li-Ry Hikari	1.JK 2.JKK	Ulleberg-Bøhmer
Katsumoto's Aya	1.JK 1.JKK CERT 2.BTK	Laila Nagel
Honto-No Benimitsu	1.UK 1.UKK CK 3.BTK	Anny Klemola
Ak-Inu-Bas Daitan Ni Akobo	1.CHK 1.CHKK CK 1.BTK BIR	Ulleberg-Bøhmer

Kongsberg Hundeklubb 8/11 Mjærum, Eivind

Unas Bajazz	1.JK 1.JKK CERT 2.BHK	Anne Humborstad
Lucky Dragon's Kato	2.AK	Ole P Sørensen
Mjærumhøgda's Sachiko	1.CHK 1.CHKK CK 1.BHK BIR	Hilde Schyttelvik
Negi-Inu's Li-Ry Hikari	1.JK 4.JKK	Ulleberg-Bøhmer
Unas Bella Suki	1.JK 2.JKK HP	I & G Mikkelsen
Unas Blackie	1.JK 3.JKK HP	Cathe Frankrig
Katsumoto's Aya	1.JK 1.JKK CERT 1.BTK BIM	Laila Nagel
Habagou's Haru Hana	1.UK 1.UKK CK 4.BTK	B&I Pedersen
Ak-Inu-Bas Daitan Ni Akobo	1.CHK 1.CHKK CK 2.BTK	Ulleberg-Bøhmer
Ramnfloya's Kita No Otenba	1.CHK 2.CHKK CK 3.BTK	Bente Kittelsen

Orkdal Hundeklubb 8/11 Tolson, Ronnie

Unas Kira	1.JK 1.JKK CK 3.BTK	Silje Vuttudal
Habagou's Ki	1.AK 2.AKK CK 2.BTK	Runa Bjørnsland
Ak-Inu-Bas Asamoya No Machiko	1.AK 1.AKK CERT 1.BTK BIR	Stig M Berg

Fitjar - Stord Hundeklubb 8/11 Wallin, Per-Erik

Honto-No Daimaruou	1.JK 1.JKK CERT 2.BHK	Christen Lang
Tenko Av Enerhaugen	1.CHK 1.CHKK CK 1.BHK BIR	Eirik Knudsen
Naohime Av Enerhaugen	1.AK 1.AKK CERT 1.BTK BIM	Christen Lang

NKK Hamar 21/11 Croeser, Martin

Negi-Inu's Li-Ry Inabikari	1.JK 2.JKK	Choi/Eriksen
Kazakoshi No Oujin Go Yokohama Atsumi	1.JK 1.JKK CERT 2.BHK	Eivind Mjørerum
Mjøstrollets Aka Fuyuko	1.UK 1.UKK CK	Anne&Olav Frang
Noven's Lázaro	1.AK 2.AKK	Wettersten/Åhrèn
Negi-Inu's Li-Ko Kokunan	1.AK 1.AKK CK 3.BHK R.CACIB	M & F Algarheim
Mjørerumhøgda's Sachiko	1.CHK 1.CHKK CK 1.BHK CACIB BIM	Hilde Schyttelvik
Hisakuro Av Enerhaugen	1.CHK 2.CHKK CK 4.BHK	Ove Spjeld
Soldoggen's Hirohito	1.CHK 3.CHKK CK	T L Strand /P Walle
Katsumoto's Aya	1.JK 1.JKK CK 4.BTK	Laila Nagel
Kitune's Asa-Emiko	2.JK	Roar Nordberg
Ak-Inu-Bas Hayai Sakura-Hime	1.UK 1.UKK CK	Høyem/Aasheim
Willemo's Harumi	1.AK 2.AKK CK	Laila Nagel
Tadako Av Enerhaugen	1.AK	Christen Lang
Noven's Moshi-Moshi	1.AK 1.AKK CERT 3.BTK R.CACIB	Peiponen /Heinämäki
Najanin's Misa Manami	2.AK	T & A Ringerike
Honto-No Benimitsu	1.AK 4.AKK	Anny Klemola
Negi-Inu's Li-Ko Kurojo	1.AK 3.AKK CK	Lise Kommisrud
Soldoggen's Fushigi	2.AK	P&K Pedersen
Nattfjårlen Betsu Mikata	1.CHK 1.CHKK CK 1.BTK CACIB BIR	TL Strand /P Walle
Soldoggen's Chimpira	1.VTK 1.VTKK CK 2.BTK	Høyem/Aasheim

MY DOG 5/1 Kenneth Edh

Honto-no Uchiko	1.AK 1.AKK CERT 2.BTK R.CACIB	Gullborg Knudsen
-----------------	-------------------------------	------------------

Vännäs INT 14/6 Nina Karlsdotter

Soldoggen's Tentai Tiko	2CHKK-CK-3BHK-R.CACIB	Elsa Pedersen
Nattfjärilen Chujitsu	1VTKK CK 1BHK BIM	Paul Walle
Soldoggen's Ichi Aki-Kaze	1UK 1UKK CK 4BHK	Paul Walle
Nattfjärilen Betsu Mikata	1AK 1AKK CK 1BTK CERT CACIB BIR	TL Strand /P Walle

Gällivare 21/6 Mihaela Frangopol

Soldoggen's Jet Lee	1.UK 1.UKK CERT 3.BHK R.CACIB	Anette Kristiansen
Soldoggen's Oishiiba	1CHKK CK 1BTK BIR	P Walle/ E Buchardt
Soldoggen's Mini Meta	1AK 1AKK CK 4BTK	Per Pedersen

Hundelivsmessa 2008:

I år som i fjor, deltok Shibaklubben på Hundelivsmessa på Exporama. Det er en messe der både forretninger og hundeklubber kan ha stand. Vi solgte effekter i år også, og nye effekter for i år var den nye kalenderen for 2009, nye flotte akvarellkort og frostakrus og termokopper.

På fredag ble det rigget stand, mens selve messa ble holdt både lørdag og søndag. Det er mye jobb og planlegging rundt en sånn messe, men det gikk litt glattere i år siden vi hadde erfaring fra i fjor. Hovedmålet vårt med å delta på Hundelivsmessa er å profilere rasen. At vi selger effekter er selvfølgelig en hyggelig og viktig inntekt for klubben. Det var mange shiba-interesserte innom messen og de fikk snakket med andre shibaeiere, sett på hundene og de fikk med seg siste utgave av Hundesport der det står om Shibaen.

Takk til alle dere som stilte opp på stand, det hadde ikke vært mulig å gjennomføre uten dere!!

Neste år flytter NKKs vinnerutstilling fra Vikingskipet på Hamar til Norges Varemesse på Lillestrøm.

Samtidig med utstillingen vil det bli arrangert en utstys- og salgsmesse og rasetorg. Dette kan, for oss, være et alternativ til Hundelivsmessa neste år, siden disse to messene skal være i samme tidsrom.

I FJELLEVENTYRET

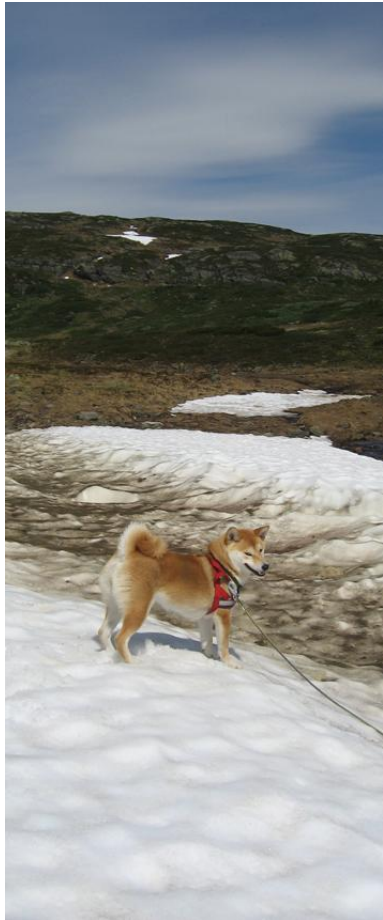
av Gro Mandt

Vi parkerer bilen ved en liten, forlengst nedlagt fjellstue langs gamlevegen over Haukeli. Etter en lang, bratt og steinete kneik er vi oppe på vidda. Fjellheimen brer seg ut foran oss med fjerne, blå topper og vide flyer med myrdrag som stykkes opp av snirklede bekkefar og småvann. Vi følger en brei og godt merket sti som slynger seg fram over lave høgdedrag og brattheng. Det er tidlig på sommeren, og etter en lang og snørik vinter glitrer det i mange snøflater innover flågene. Dette er saue-land, så båndtvang er en selvfølge for bikkjer, men med en raus langline får Hime den frihetsfølelsen hun behøver, og at hun nyter det, er tydelig å lese av kroppsspråket hennes. Hele bikkja strutter av forventning, hun værer mot nye lukter, og ørene virrer til alle kanter for å fange de fremmede lydene.

For Hime er dette ukjent terreng – første gang hun får oppleve det telemarkske fjelleventyret. Men for både matmor og gemalen er det som å vandre på gjengrodd stier. Som unge studenter drev vi begge med registrering av kulturminner i disse traktene, i samband med de store vassdragsreguleringene på 1950- og 60-tallet. Og for matmor er fjellbygdene i Vest-Telemark i tillegg selve barndomssomrenes eventyrland.

Det er så lett å gå her bortover fjellstien, lufta er klar og ren og himmelen høg og blå over oss. Sola ødsler med strålene sine, og selv i rundt 1000 meters høgde er sommerdagen varm. Etter en liten stigning ønsker vi det lette vinddraget - "vind i varme sol" - velkommen. Hime fryder seg også - hun spretter og danser bortetter stien, og utenfor i lyngen så langt linen rekker. Idet en fugl flakser opp av et kratt noen meter bortenfor oss, hopper hun høgt av forskrekkelse. I neste øyeblikk står hun med nesa i en tue for å finne opphavet til en eller annen lukt - kanskje har ei liten

fjellmus holdt til der? Snøflekkene er særlig tiltrekkende – hun vil utpå hver eneste en langs stien vi følger. Med et henrykt smil i det vesle revfjeset sitt, oppfordrer hun matmor til å være med på en runddans i snøen. Her skulle hun så gjerne vært uten line, men noen skikkelige tussebyger får hun rom til likevel, særlig når hun klarer å lokke matmor med ut på glatten.

Ved middags leite er tida inne for en rast – mat og kaffe hører med på en fjelltur. Hime er ikke sikker på om hun har tid til å hvile – her er så mye å utforske innunder steiner og i søkk i terrenget. Noen munnfuller av nisteskvivene kan jo gå an, men så forteller hun matmor at vi må videre. Først etter enda noen timers gange støter vi på andre fjellvandrere. Og da får vi forklaringen på hvorfor vi har hatt fjellheimen for oss selv, og hvorfor heller ingen sauer har vært å se. Dette er dagen for å føre sauerne på fjellbeite! Først møter vi noen gjeterne på hjemtur etter å ha sluppet dyra sine lengre inne på fjellet, og like etterpå havner vi midt oppe i den ene kontingenten med sauer etter den andre, effektivt holdt styr på av flinke Border collier.

Noe så skummelt har Hime aldri opplevd. En diger samling store dyr med krøllet ullpels og svære hoder kommer løpende mot henne, er snart både foran og bak og på siden, mens de utstøter hese brøl og prøver å snuse på henne! De eneste kjente vesenene i denne åsgårdsreien – de svart-og-hvite hundene – enser henne ikke i det hele tatt, men bare vimser forbi i beina på ull-monstrene. Og som om det ikke var nok med én slik flokk – der kommer det jammen en till!

Om det er fordi Hime sanser at vi nærmer oss sauenes beiteleldorado, eller det rett og slett er fordi hun synes vi har gått langt nok, er ikke godt å si. Men plutselig vil hun ikke gå lenger. Og når Hime har bestemt seg for at nå vil hun snu, da er det ikke lett å overtale henne – hun vil virkelig ikke gå lenger, og å hale en gjenstridig bikkje med seg over fjellvidda, er ikke særlig lystelig. Dessuten må vi erkjenne at vi alt har gått i veldig mange timer, og vegen tilbake er minst like lang som vegen fram. Vi lar derfor klokkelig Himes instinkt få det siste ordet og vender om. I dagens løp har det varme været ført til at mer av snøen har smeltet, og flere av de små bekkene vi krysset med letthet i morgentimene har svulmet opp. Men hva gjør det vel om vi må vasse litt og blir våte på beina – varmt er det fortsatt og hjemme venter ei tørr hytte. Vi finner bilen der vi satte den fra oss, og vel fornøyd med dagen, konkluderer vi som så mang en skolestil: ”... og alle var enige om at vi hadde hatt en fin tur”! Hit vil vi tilbake - og vi sier med Per Sivle: ”Til års,- ja, so fær me sjå”.

Hundemat er noe dritt!

Hentet fra www.hovdmyra.no

Har du noengang spankulert lystig og fornøyd på en innendørs hundeutstilling? Da har du sikkert også prøvd å passere en dresskleddmann som selger hundemat. - Heisan, åssen gårre, hvilket merke hundemat benytter du da? I løpet av det lange brøkdelssekundet du trenger for å svare, har han allerede fyrt av 2 spørsmål til.

Og da, ja da har han deg akkurat der han vil. Helt hjelpesløst, som en pappspiker til en 100 kilos magnet, må du stå og høre på alle kalsiumhydrater, enzymer, fett, karbohydrater, protein, ris fiskeolje og alt det andre som du er så umåtelig interessert i.

Av Jostein Hellevik

Under åpnings samtalen blir du fortalt at han ikke liker å snakke dårlig om sine konkurrenter, men ditt eget sammendrag etter 10 minutter er stort sett bare kamuflert drittprat om andre som kan være økenomisk forståelig, men moralskt forkastelig. Mitt faktiske utangspunkt når jeg møter hundeførere er ganske negativt. Dette fordi jeg kunne utrettet så mye annet fornuftig på samme tid som jeg gjennom årene har lyttet til deres utrettelige kunnskaper om nettopp deres unike hundemat. Jeg kan sikkert være komplisert på mange måter, men hundemat, det har jeg relativt greit forhold til.

Etter å ha fått stiftet bekjentskap med et høyt antall forskjellige hunder er dette min konklusjon: Du bør bruke den hundematen som passer - din hund best, punktum finale! Det naturlige returspørsmålet vil da være, hvordan kan jeg vite det da? For å kunne besvare det spørsmålet, blir det nok en hel del drittprat. For å spare leseren for masse drittprat, har jeg betemt meg for å kamuflere ordet og bytte det med.."godklumpen"

Den enkleste måten å kunne analysere sin hunds nytte og opptak av maten er gjennom "godklumpen" Form og farge er avgjørende for hundens nytte av måltidet. Min vurdering av dette er basert på friske individ med høyt aktivitetsnivå. Hunder med minimal aktivitet - valper - gamle - syke og allergiske hunder har flere spesialvarianter til deres formål som jeg har mindre kunnskap om.

Men tilbake til den arbeidende hunden som det forlanges topp ytelse hver gang kobelet løsner. Selv om "godklumpen" skulle ligge der ensom i halvhøyt gress, ja så kan den fortelle deg mer enn du aner. Skulle hunden din plassere seg i en skråning og "godklumpen" forlater hundekroppen i avpassende fart og triller nedover hellingen, ja da har du all grunn til å være fornøyd. Sier det pling når den treffer føringskanten, kan du være storfornøyd. Den nesten sorte fargen forteller deg at "godklumpen" har på sin vandring gjennom hunden gitt mye av seg selv til hunden. Du vil aldri oppleve at "godklumpen" kommer i store mengder når den er sort/brun i huden og spenstig i kroppen.

Utrolig nok kan "godklumpen" være pen for den som har sansen for slikt. Pen fordi den er fullkommen, ja faktisk helt suveren i sin smerke form og farge."Godklumpen" gir deg fred i sinnet og du vet med å sende den noen blick at din firbente venn er i de aller

beste hender. Med et slikt perfekt utseende faller alle de andre viktige bitene på plass av seg selv. Pels - hud - klør og mye mer vil automatisk følge i godklumpens fotspor og være av ypperste kvalitet. Skulle du på noen måte ønske dypere avtrykk i snøen, ja da er det bare en liten ekstra porsjon mat i skåle og hunden står raskt til halsen i nysnøen.

Hvis vi går rett over til nest best i klassen, så vil også den være rimelig spenstig der den ligger og ikke flyter utover. Fargen er fremdeles mørk og meget tilfredstillende. Den vil uten tvil tilhøre øverste sjiktet og hunden vil nyte godt av ditt gode matvalg og utstråle velvære. Du opprettholder vekta til og varierer den lett med matskåla. Hunden vil stort sett være problemfri med det meste som kan tilskrives matvanene, og helsemessig er den i topp form.

Det er først når "godklumpen" begynner å minne om den værslitte teakdøra til naboen at den kommer i følge med flere, men ikke mer enn du kan akseptere. Den er mer pløsete og løs i fisken samt fargen er blitt betraktelig lysere og det resulterer i at den blir svett og etterlater seg merke ved nedslag. Du klarer å variere vekta under små utfordringer, men der går også grensen. Du bør være under middels fornøyd. Den neste på rangstien kommer alltid i flokk og følge som etterlater seg store mengder sennepsfargete "godklumper". Formen er i starten såpass fast at den tåler en liten rystelse, men der går også grensen. De 2 - 3 siste i flokkfølgen minner mest om treff fra en "paint ball"

Hunden vil være litt under middels i alt og du må virkelig pøse på store mengder for å oppnå vektøkelse. Dette vil på annen side nesten koste deg ryggsmærter under "innhøstinga" i hundegaren og lommeboka gaper etter påfyll. Uansett hvor billig hundematen måtte være, er du regelrett sjanseløs til å opprettholde vekta under kraftanstrengelser. Hunden vil som oftes være blass i pelsen og stort sett mindre tilfredstillende i alt hvis du er typen som klarer å legge merke til svakhetene uten at andre forteller det til deg.

Siste beskrivelse av "godklumpem" kan snaut kalles klump, snarere masse. Sennepsfarget masse som selv en veltrent flue ville etter landing stått til halsen i. Her kommer både synlige og usynlige ulemper på rad og rekke. Det er totalt bortkastende penger å forsøple en hundekropp på denne måten, og "godklumpen", ja den får du aldri fatt i når den er i flytende tilstand. Du vil ha en hund som vil være fullstendig ubrukelig under aktivitet og som mistrives med seg selv, da den har overlatt sin skjebne i dine hender.

Hva er god hundemat? Skal vi tro reklamen, så er alt det beste. De er ypperlige - de garanterer 2 års lenger levetid på hunden - det koster kun 5,90 pr dag - det er prima - unikt og helt fantastisk. Gjengangeren er faktisk lik over hele fjøla, alle er best i klassen! Her om dagen sa en hundematselger til meg at hunden ville stå bedre i stand, dette fordi hans hundemat ville gjøre balansen til hunden min bedre, som igjen ville føre til at den sto stødigere og lengre????? Jeg hadde lyst til å spørre han om hvor mange meter lenger hunden min ville stå?

Skal vi stole på testene som blir utført? Hver eneste gang en test er foretatt er det like stort ramaskrik fra de nederste på lista som bedyrer at dette er blitt utført på feil grunnlag og gir dermed misvisende resultater. Neste gang er plutselig bunnfåret blitt best i en annen test og etterlater oss amatører like forvirret. Er de som ikke fordyper seg i hver minste mikrofiber totalt uvitende, eller er vi tvunget til å måtte innleve oss like heftig som selgerne for å kunne holde oss sånn noenlunde oppdatert i hundematløpet?

Når sant skal sies er troverdigheten til hundematselgere på lavmål, da de alle er kjøpt og betalt av sin egen arbeidsgiver. På lik linje som advokaten til rovmorderen, så forplikter de seg til å unnskyldte handlinger pga trekk i øyet fra et åpent vindu under barndommen, osv..... Poenget mitt her er ikke å kritisere alt å alle, men være litt advarende mot å ta alt for god fisk, da alle fôrtyper ikke er like unike. Hundemat er "big business" og hundene våre utgjør et enormt marked som stadig vekk flere vil ha en bit av, og det bør jo komme oss til gode.

Markedsføring er som kjent beste middel til økt salg og det styres igjen av god økenomi og ikke alltid produktkvalitet. Ofte er prisen uforståelig høy og virket meget overprist i forhold til andre. I mange tilfeller kan de litt billigere variantene være vel så gode. Hunden bør etter min mening mates individuelt, dvs at den bør få den maten som gir best resultat, og det trenger slett ikke være det dyreste.

Ofte når jeg ser en kjernesunn hund med skinnende pels og utstrålende velvære, spør jeg, hva fører du med? I noen tilfeller er det nedprioriterte merker som viser overraskende gode resultater på akkurat den hunden, og nettopp det er verdt å merke seg. Ser hunden din bra ut og tilfredstiller dine krav til godklumpen i avpassende mengde, så vær bastant og fortsett med den maten, selv om andre ikke er enig med deg og har andre erfaringer.

Ville det være riktig å tenke, stakkars rev som rasker over isen der borte, den kommer nok til å dø! Dø fordi den ikke har fått den livsviktige næringsverdiene. Kanskje blir den kun langpinet til den finner en kilde som gir nok ditt og datt for å overleve en stund til. Hva med fiskeoljen - maisblandingen - kli og havre osv.. Nei! Jeg tror at reven dør av alderdom selv om innholdfortegnelsen etter sigende ikke ville vært god nok for våre hunder. I revens rike er det kun Morten Skogmus i Hakkebakskogen som serverer bakervarer, og de pepperkakene ga ikke mersmak. Reven er på lik linje med våre hunder en åtsel eter.

Hvem vant hva og hvor? Noen ganger blir denne lykkerusen tilegnet hundematprodusenter etter at målstreken er passert og gir dermed et feilaktig bilde av ytelsene. Senest i fjor ble landets største hundekjørerbragd markedsført av 2 forskjellige sponsorer på samme bragd? Ryktet sier at ingen av dem egentlig befant seg i matskåla.

De mest troverdige er de som har vist seg å tilfredstille selv de mest kresne og beviselig har topp resultater år etter år. Ofte kan en tydelig se på hundens ytre om hundematen er god nok. Ytelsene er som regel basert på ukuelig vilje og lyst, og akkurat det klarer ikke hundematen å tilføre. God utholdenhet over tid er soleklare bevis på riktig ernæring.

Hundekjørerene er de aller beste representantene og vi har utvilsomt mye å lære av dem angående føring under topp ytelse over tid. Mesteparten av disse gir hundene sine våtfôr, dvs kjøtt - vom og utspekulerte blandinger av denne type mat. De fleste av oss tilegner hunden nesten menneskelige fakter under bespisningen. Vi ønsker en flott farge på selve sekken, innholdet skal lukte godt, se fristende ut og kunne befinne seg vårt menneskelige kjøleskap eller i minste fall på kjøkkenet.

Hunden derimot er ikke så nøye med verket utseende eller innpakning. Hvem har ikke opplevd hunden slurpe i seg gammelt gørr under kveldsturen. Halvråtna solfordervet

fugler og dyr går ned på høykant og etterlater seg ekstremt dårlig ånde som du fortvilt prøver å få ut de nedrullede vinduene på hjemturen.

Her hjemme er våre viktigste krav til hundematen at den virkelig "spiser" maten. Smaken må være god, da noen hunder har dårlig matlyst og faller helt av lasset med middelmådige smaksvarianter.

De spiser kun når sulten og kroppen krever påfyll, og det holder ikke for hunder under hardt bruk. Under jakt vil hunden kun holde i 2-3 dager før full sykemelding. Andre krav vi stiller er selvfølgelig mørk avføring i små mengder og fast form. Vær nøye med hvilket merke du vil gi hunden din og la dens fornødne avsløre kvaliteten

JAPANSPEIALEN 30.-31. MAI 2009
sett av hele pinsen,
for på fredag avholder NSK sitt årsmøte.

LØRDAG	
	Dommer: Eivind Mjærum www.akita.no Storcert til akita
	Dommer: Lizz Dunhill www.naak.no Storcert til american akita
SØNDAG	
	Dommer: Kari Granaas-Hansen www.norskshibaklubb.net Storcert til shiba

3 cert på en helg, og hver klubb har stor-cert til sin egen rase!

Utstillingen arrangeres på Hunderfossen, og overnatting ordnes gjennom Quality Hotel & Resort Hunderfossen
Tlf: +47 61 27 40 00

Mer informasjon om priser og påmelding vil komme i Shib-a-visa og på klubbenes hjemmesider

ÅRETS UTSTILLINGSSHIBA 2008 per 15/12

Nr	Tot	Uts	Hund	Eier
1	44	5	Nattfjärilen Betsu Mikata	TL Strand /P Walle
2	41	5	Hisakuro Av Enerhaugen	Ove Spjeld
3	36	5	Soldoggen's Hirohito (JR-UNGH)	Walle/Strand
4	34	5	Fukume Av Enerhaugen	Christen Lang
5	31	4	Mjærumhøgda's Sachiko	Hilde Schyttelvik
6	31	5	Soldoggen's Beninesa (VET)	Paul Walle
7	30	4	Soldoggen's Chimpira	Høyem/Aasheim
8	30	2	Tadako Av Enerhaugen	Christen Lang
9	29	5	Beniryu Av Enerhaugen	B Blomli/ A Frøyseth
10	29	5	Soldoggen's Hiruko	Pedersen/ Walle
11	27	5	Ramnfløya's Kita No Otenba	B Pedersen
12	24	5	Soldoggen's Tentai Tiko	Elsa Pedersen
13	24	5	Nattfjärilen Akakabuto	Eggenheim/Walle
14	23	3	Miyagi Go Ichiokasow Av Enerhaugen	Lars J Konradsen
15	23	4	Soldoggen's Ichi Aki-Kaze	Paul Walle
16	23	5	Honto-No Uchiko	Gullborg Knudsen
17	23	5	Soldoggen's Buranko	Elin Uhre
18	22	5	Tenko Av Enerhaugen	Eirik Knudsen
19	20	4	Genkou Go Shun'you Kensha	Gullborg Knudsen
20	20	4	Naohime Av Enerhaugen	Christen Lang
21	19	4	Katsumoto's Aya	Laila Nagel
22	18	3	Nattfjärilen Chujitsu	Paul Walle
23	17	4	Willemo's Harumi	L Nagel /T Hofslie
24	17	4	Ak-Inu-Bas Daitan Ni Akobo	Ulleberg-Bøhmer
25	16	2	Soldoggen's Oishiiba	P Walle/ E Buchardt
26	16	5	Sakura-Go Shun'you Kensha	Eirik Knudsen
27	15	3	Østbylias Tøffe Zorro	Lundås/Skjelbred
28	13	3	Negi-Inu's Li-Ry Hikari	Ulleberg-Bøhmer
29	13	4	Soldoggen's Jet Lee	Anette Kristiansen
30	12	1	Østbylias Glæe Tingo	May Holmvik
31	12	2	Soldoggen's Ippiki-Ookami	Heidi Nilsen
32	12	2	Jun Av Enerhaugen	Jorunn Kvalheim
33	12	3	Habagou's Ki	Runa Bjørnsland

34	12	3	Negi-Inu's Li-Ko Kokunan	M & F Algarheim
35	11	2	Takahiro Av Enerhaugen	Aud Inger Hembre
36	10	1	Okami's Daiju	Pernille Strickert
37	10	2	Negi-Inu's Li-Ko Kurojo	Lise Kommisrud
38	10	2	Unas Like A Virgin	U&A Rimstad
39	10	2	Soldoggen's Kyocera	Siv Hansen
40	9	1	Kazakoshi No Oujin Go Yokohama Atsumi	Eivind Mjærum
41	8	1	Najanin's Misa Manami	T & A Ringerike
42	8	2	Østbylias Supre Olivia	Tone Bergersen
43	8	2	Unas Lord Arco	R & R Ulvund
44	8	2	Lucky Dragon's Kato	Ole Sørensen
45	8	2	Ran Av Enerhaugen	Lang/Nærland
46	7	2	Sika Den Stille Fjæring	Lise Brun
47	7	2	Umewaka Kurosachi Av Enerhaugen	Christen Lang
48	7	2	Mjøstrollets Aka Fuyuko	A & O Frang
49	7	2	Rikakurohime Av Enerhaugen	Christen Lang
50	6	1	Unas Bajazz	Anne Humborstad
51	6	1	Aiji Go Ichiokasow Av Enerhaugen	E & L Bognøy
52	6	1	Nidhøg's Uyoshi	Pernille Strickert
53	6	1	Benihidemi Av Enerhaugen	Christen Lang
54	6	1	Stämmlocks Fujitaro	I Hofflund-Nystad
55	6	1	Noven's Moshi-Moshi	Peiponen/Heinämäki
56	6	2	Mjærumhøgda's Yu Komatsu	Lise Kommisrud
57	6	2	Soldoggen's Funzori-Kaeru	Hugo Elverland
58	6	2	Mjøstrollets Amai Imoto	R & I Olaisen,
59	6	2	Noven's Pi-Tadaaki	Bengt Eggen
60	6	2	Soldoggen's Fukai Kangae	Paul Walle
61	5	1	Mjærumhøgda's Hikari Kiyomi	Eivind Mjærum
62	5	1	We-Sedso Musashi	Anita Larsen
63	5	1	Østbylias Modige Sniff Mac Snusen	K&S Skjelbred
64	5	1	Ak-Inu-Bas Asamoya No Machiko	Stig M Berg
65	5	1	Joubeniryu Av Enerhaugen	Stein Kverneland Per og Kari
66	5	1	Soldoggen's Fushigi	Pedersen
67	5	1	Østbylias Supre Koko	S & K Skjelbred

68	5	1	Edeängs Benjamin	Tonje Bøe
69	5	1	Kitune's Asa-Emiko	Roar Nordberg
70	5	1	Datehime Av Enerhaugen	Gunn Heatta
71	5	1	Noven`s Chujo	Marjut Peiponen
72	5	2	Habagou's Haru Hana	B & I Pedersen
73	4	1	Lucky Dragon's Harumi	Anita Larsen
74	4	1	Soldoggen's Chihiro	Paul Walle
75	4	1	Hidekuro Av Enerhaugen	Harriet Gleditsch
76	4	1	Hachiman Go Ryuukyuu Uruma	Christen Lang
77	4	1	Soldoggen's Wan	Walter Wilhelmsen
78	3	1	Tatsumaki's Akihime	Laila Nagel
79	3	1	Østbylias Qule Kaiser	Benjaminsen/Juul
80	3	1	Edeängs Igor	
81	3	1	Honto-No Daimaruou	Christen Lang
82	3	1	Ølenskjold's Aya	John Tjøtta
83	3	1	Pei Fang Gunther Quick	Liss Landrø
84	2	1	Honto-No Benimitsu	Anny Klemola
85	2	1	Unas Kira	Silje Vuttudal
86	2	1	Soldoggen's Mini Meta	Per Pedersen
87	2	2	Shibatroll's Anitra	Theisen/Schürmann
88	1	1	Ølenskjold's Atoz	Tjøtta, Bodil

INNTRYKK FRA JAPAN...

Jeg håper det ikke er bare jeg som er fasinert av Japan... Her er noen hundefrie bilder.

Takk til Jorun og Christen som gir oss muligheten til å få et inntrykk av Japan, et utrolig fasinerende land.

Oppsummering fra valpeformidler

Nå er snart 2008 forbi, og 2009 står for døra. Dette har vært et shiba-år i ordets rette forstand. Det har vært mange valper i år, og et par er fortsatt ledige.

Historie-oversikten for 2007 viser at det ble født under 40 shiba-valper og i 2008 ble det født mer enn 60 valper! Valpeformidler-funksjonen er et tilbud til medlemmer, så det er helt sikkert flere valper som er født dette året, men de har ikke jeg oversikt over.

Det har vært mange henvendelser i år mht valper. Noen ringer, men de fleste sender mail. De som er virkelig interessert tar kontakt flere ganger, både med meg og oppdretter, sjekker ut hjemmesidene til oppdretterne og hører med andre shiba-eiere. Det virker som at de som er interessert i valp, har lest mye om diverse hunderaser før de kontakter meg. Mange har lært mye om rasen allerede, men ønsker en bekreftelse på at dette er riktig rase for dem. For noen har valget falt på shiba fordi den er så liten, nusselig og søt (så den må jo bare helt sikkert være lett å oppdra!!!), og for andre så teller lynne, helse og shibaens egenskaper mer.

Jeg har ved noen få anledninger anbefalt valpeinteresserte å vurdere en annen rase eller et annet dyr. Noen ønsker å gi 6-åringen et dyr og valget står mellom hamster, katt og hund (og shibaen er jo søt og liten den!), og det er da jeg tillater meg å si at kanskje shiba ikke er tingen for akkurat den familien!

Jeg har fått et par henvendelser fra oppdrettere om at det kan gå fra full telefon-storm til å bli helt stille i perioder når de har valpekull. Jeg har dessverre ingen forklaring på akkurat det. Ingen oppdrettere blir anbefalt fremfor andre og ingen blir utelatt heller. Når en valpeinteressert tar kontakt med meg, henviser jeg dem til www.norskshibaklubb.net og valpeformidler-linken. Jeg ber dem om å ta kontakt med oppdretterne som står oppført under kullene. Noen kontakter meg etter noen uker eller mnd og forteller at de har kjøpt en shiba-valp og at de er fornøyd med oppfølgingen fra oppdretter.

Som valpeformidler ønsker jeg et godt samarbeid med oppdretterne. Vi ønsker å legge ut riktig informasjon om valpekullet, men noen ganger kan det gå litt "fort i svingene" her, så det hender det kan snike seg inn en feil og da er det fint med tilbakemelding. På valpeformidlersiden er det link til "Informasjonsmaler" til oppdretterne som er fin å lese før dere sender mail til meg (og dere slipper unødvendig "mas"). Der står det dere trenger å vite.

Takk for i år, ser frem til et godt samarbeid i året som kommer!

God jul og godt shiba-år!
Ingrid

Valpekassa per 9/12:

Kennel Shibatroll har fortsatt 1 valp ledig.

Eirik og Gullborg Knudsen, Birte Blomli

Østre Hopsvei 16, 5232 Paradis

Mobil Gullborg: 9285 9411 Birte: 9260 5075

E-post: info@shibatroll.com

Webadresse: www.shibatroll.com

Kennel Enerhaugen har ledige valper.

Christen Lang

Sandviksveien 173, 5036 Bergen

Telefon: 55 95 17 01 Mobil: 909 81 295

E-post: chr-lan@online.no

Webadresse: www.enerhaugen.net

For mer informasjon om valpene, foreldre og andre spørsmål,
kontakt oppdretter

SNØMANNEN KALLE ER FULL AV HUNDEGODT .....

RETUR: NSK v Terje Håheim
Kongleberget 3, 1727 Sarpsborg